



Sesijas dokuments

A9-0269/2022

8.11.2022

ZIŅOJUMS

par ilgtermiņa redzējumu attiecībā uz ES lauku apvidiem — virzība uz spēcīgākiem, labāk savienotiem, noturīgākiem un pārticīgākiem lauku apvidiem līdz 2040. gadam
(2021/2254(INI))

Lauksaimniecības un lauku attīstības komiteja

Referente: *Isabel Carvalhais*

Atzinumu saskaņā ar komiteju iesaistīšanas procedūru (Reglamenta 57. pants)
sagatavoja:

Álvaro Amaro, Reģionālās attīstības komiteja

SATURA RĀDĪTĀJS

	Lpp.
EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS	3
PASKAIDROJUMS	20
REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS KOMITEJAS ATZINUMS	24
SIEVIEŠU TIESĪBU UN DZIMUMU LĪDZTIESĪBAS KOMITEJAS ATZINUMS.....	33
INFORMĀCIJA PAR PIENĒMŠANU ATBILDĪGAJĀ KOMITEJĀ	45
ATBILDĪGĀS KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA.....	46

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

par ilgtermiņa redzējumu attiecībā uz ES lauku apvidiem — virzība uz spēcīgākiem, labāk savienotiem, noturīgākiem un pārticīgākiem lauku apvidiem līdz 2040. gadam (2021/2254(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas 2021. gada 30. jūnija paziņojumu “Ilgtermiņa redzējums par ES lauku apvidiem: kāds ceļš ejams, lai līdz 2040. gadam lauku apvidi kļūtu spēcīgāki, savienoti, izturētspējīgi un pārtikuši” (COM(2021)0345),
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam un ilgtspējīgas attīstības mērķus,
- ņemot vērā ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Pušu 21. konferencē panākto vienošanos par Parīzes nolīgumu,
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 39. un 174. pantu,
- ņemot vērā Padomes 2020. gada 17. decembra Regulu (ES, *Euratom*) 2020/2093, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam¹,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 30. jūnija Regulu (ES) 2021/1119, ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulas (EK) Nr. 401/2009 un (ES) 2018/1999 (“Eiropas Klimata akts”)²,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 2. decembra Regulu (ES) 2021/2115, ar ko izveido noteikumus par atbalstu stratēģiskajiem plāniem, kuri dalībvalstīm jāizstrādā saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku (KLP stratēģiskie plāni) un kurus finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1305/2013 un (ES) Nr. 1307/2013³,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 2. decembra Regulu (ES) 2021/2116 par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 1306/2013⁴,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 24. jūnija Regulu (ES) 2021/1060, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla

¹ OV L 433, 22.12.2020., 11. lpp.

² OV L 243, 9.7.2021., 1. lpp.

³ OV L 435, 6.12.2021., 1. lpp.

⁴ OV L 435, 6.12.2021., 187. lpp.

atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai⁵,

- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 29. aprīļa Regulu (ES) 2021/694, ar ko izveido programmu “Digitālā Eiropa”⁶,
- ņemot vērā 2016. gada 27. oktobra rezolūciju par veidiem, kādos KLP var uzlabot darbvietu izveidi lauku apvidos⁷,
- ņemot vērā 2017. gada 4. aprīļa rezolūciju par sievietēm un viņu lomu lauku apvidos⁸,
- ņemot vērā 2017. gada 15. novembra rezolūciju par rīcības plānu attiecībā uz vidi, cilvēkiem un ekonomiku⁹,
- ņemot vērā 2018. gada 30. maija rezolūciju par pārtikas un lauksaimniecības nākotni¹⁰,
- ņemot vērā 2018. gada 3. oktobra rezolūciju par lauku, kalnu un attālo apvidu īpašo vajadzību ņemšanu vērā¹¹,
- ņemot vērā 2022. gada 8. marta rezolūciju par kohēzijas politikas nozīmi inovatīvas un viedas pārveides un reģionālās IKT savienotības veicināšanā¹²,
- ņemot vērā 2020. gada 8. oktobra rezolūciju par Eiropas mežu stratēģiju: turpmākā rīcība¹³,
- ņemot vērā 2021. gada 20. oktobra rezolūciju par stratēģiju “No lauka līdz galdam” taisnīgas, veselīgas un videi draudzīgas pārtikas sistēmas vārdā¹⁴,
- ņemot vērā 2021. gada 9. jūnija rezolūciju par ES Biodaudzveidības stratēģiju 2030. gadam — atgriezīsim savā dzīvē dabu¹⁵,
- ņemot vērā Komisijas 2019. gada 11. decembra paziņojumu “Eiropas zaļais kurss” (COM(2019)0640),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 20. maija paziņojumu “Stratēģija “No lauka līdz galdam”. Taisnīgas, veselīgas un videi draudzīgas pārtikas sistēmas vārdā” (COM(2020)0381),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 20. maija paziņojumu “ES Biodaudzveidības stratēģija 2030. gadam. Atgriezīsim savā dzīvē dabu” (COM(2020)0380),

⁵ OV L 231, 30.6.2021., 159. lpp.

⁶ OV L 166, 11.5.2021., 1. lpp.

⁷ OV C 215, 19.6.2018., 228. lpp.

⁸ OV C 298, 23.8.2018., 14. lpp.

⁹ OV C 356, 4.10.2018., 38. lpp.

¹⁰ OV C 76, 9.3.2020., 62. lpp.

¹¹ OV C 11, 13.1.2020., 15. lpp.

¹² OV C 347, 9.9.2022., 37. lpp.

¹³ OV C 395, 29.9.2021., 37. lpp.

¹⁴ OV C 184, 5.5.2022., 2. lpp.

¹⁵ OV C 67, 8.2.2022., 25. lpp.

- ņemot vērā Komisijas 2021. gada 12. novembra paziņojumu “Ārkārtas rīcības plāns par pārtikas apgādi un nodrošinātību ar pārtiku krīzes laikā” (COM(2021)0689),
- ņemot vērā Komisijas 2021. gada 16. jūlija paziņojumu “Jauna ES Meža stratēģija 2030. gadam” (COM(2021)0572),
- ņemot vērā Komisijas 2022. gada 4. februāra paziņojumu par 8. kohēzijas ziņojumu — Kohēzija Eiropā 2050. gada perspektīvā (COM(2022)0034),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 17. jūnija ziņojumu par demogrāfisko pārmaiņu ietekmi (COM(2020)0241),
- ņemot vērā Komisijas 2021. gada 27. janvāra zaļo grāmatu par novecošanu “Paaudžu solidaritātes un savstarpējās atbildības veicināšana” (COM(2021)0050),
- ņemot vērā Korkas 2.0 deklarāciju “Labāka dzīve lauku apvidos”, ko pieņēma 2016. gada septembrī Korkā notikušās Eiropas konferences par lauku attīstību puses,
- ņemot vērā Bledas deklarāciju par viedāku ES lauku apvidu nākotni, kas parakstīta Bledā, Slovēnijā, 2018. gada 13. aprīlī,
- ņemot vērā ANO Deklarāciju par zemnieku un citu lauku apvidos strādājošo personu tiesībām, ko Cilvēktiesību padome pieņēma 2018. gada 28. septembrī,
- ņemot vērā 2022. gada 3. maija rezolūciju par ES rīcības plānu bioloģiskās lauksaimniecības jomā¹⁶,
- ņemot vērā ANO Sieviešu diskriminācijas izskaušanas komitejas Vispārīgo ieteikumu Nr. 34 (2016. gads) par lauku sieviešu tiesībām, kas pieņemts 2016. gada 7. martā,
- ņemot vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāra 20. principu,
- ņemot vērā Parlamenta Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejas pasūtīto pētījumu “*The future of the European Farming Model: Socio-economic and territorial implications of the decline in the number of farms and farmers in the EU*” (“Eiropas lauksaimniecības modeļa nākotne: lauku saimniecību un lauksaimnieku skaita samazināšanās Eiropas Savienībā sociālekonomiskās un teritoriālās sekas”), ko 2022. gada aprīlī publicēja Struktūrpolicas un kohēzijas politikas departaments,
- ņemot vērā Komisijas 2021. gada 25. marta paziņojumu par rīcības plānu, kā attīstīt bioloģisko ražošanu (COM(2021)0141),
- ņemot vērā Parlamenta 2022. gada 24. marta rezolūciju par nepieciešamību pēc steidzama ES rīcības plāna, ar ko garantēt pārtikas nodrošinājumu ES un ārpus tās, ņemot vērā Krievijas iebrukumu Ukrainā¹⁷,
- ņemot vērā Komisijas dienestu 2021. gada 8. aprīļa darba dokumentu “*Evaluation of the impact of the CAP on generational renewal, local development and jobs in rural areas*”

¹⁶ Pieņemtie teksti, P9_TA(2022)0136.

¹⁷ OV C 361, 20.9.2022., 2. lpp.

(“Novērtējums par KLP ietekmi uz paaudžu maiņu, vietējo attīstību un darbvietām lauku apvidos”) (SWD(2021)0078),

- ņemot vērā Eiropas Reģionu komitejas 2022. gada 26. janvāra atzinumu “Ilgttermiņa redzējums par ES lauku apvidiem”¹⁸,
 - ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2022. gada 23. marta atzinumu “Ilgttermiņa redzējums par ES lauku apvidiem”¹⁹,
 - ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
 - ņemot vērā Reģionālās attīstības komitejas un Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas atzinumus,
 - ņemot vērā Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejas ziņojumu (A9-0269/2022),
- A. tā kā lauku apvidi veido aptuveni 83 % no kopējās ES teritorijas un tajos dzīvo aptuveni 137 miljoni cilvēku (30 % no ES iedzīvotājiem); tā kā ES lauku apvidi ir ļoti svarīgi kā vietas pārtikas ražošanai, mežiem un enerģijas, jo īpaši atjaunīgās enerģijas, ražošanai, kā arī Eiropas zaļā kursa, klimatneitralitātes un ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanai; tā kā lauku apvidi, jo īpaši attāli un mazāk attīstīti lauku reģioni, kalnu apvidi, salas un tālākie reģioni saskaras ar īpašām ilgtermiņa neatrisinātām problēmām un to unikālā attīstības un inovācijas potenciāla nepietiekamu atzīšanu;
- B. tā kā iedzīvotāju kopējais īpatsvars lauku apvidos pēdējo desmit gadu laikā ES līmenī ir nedaudz samazinājies un pēdējo 50 gadu laikā ir ievērojami samazinājies novecošanas un aizceļošanas (urbanizācijas) dēļ; tā kā to cilvēku īpatsvars, kuri ir vecāki par 65 gadiem, parasti ir visaugstākais lauku apvidos un ir paredzams, ka nākotnē tas palielināsies; tā kā iedzīvotāju skaits, visticamāk, līdz 2050. gadam saruks četros no pieciem ES lauku reģioniem un attālie lauku apvidi zaudēs vēl vairāk iedzīvotāju;
- C. tā kā LESD 174. pantā ir noteikts, ka Savienībai jācenšas mazināt atšķirības starp dažādu reģionu attīstības līmeņiem, īpašu uzmanību pievēršot konkrētiem reģioniem, jo īpaši lauku apvidiem; tā kā, lai panāktu ilgtspējīgu attīstību, lauku teritorijām ir jāsaņem pienācīgs finansiālais atbalsts;
- D. tā kā vidējais nodarbinātības līmenis ES lauku apvidos laikposmā no 2012. līdz 2020. gadam ir attīstījies labvēlīgi, lai gan starp dalībvalstīm pastāv atšķirības un piedāvāto darbvietu kvalitāte ir atšķirīga; tā kā nabadzības vai sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju īpatsvars lauku apvidos ir lielāks nekā pilsētās;
- E. tā kā darba apstākļi ievērojamai daļai darba ņēmēju, kas nodarbināti ES lauksaimniecības nozarē, ir ārkārtīgi sarežģīti un nestabili, kam raksturīgas zemas algas, ilgs darba laiks, nedeklarēts darbs, liels nelaimes gadījumu un slimību skaits un nožēlojami mājokļi;
- F. tā kā piekļuve ūdensapgādes pakalpojumiem, sanitārijai, ceļu infrastruktūrai, veselības

¹⁸ OV C 270, 13.7.2022, p. 18. lpp.

¹⁹ OV C 290, 29.7.2022., 137. lpp.

aprūpei, izglītībai, platjoslas internetam un citiem pamatpakalpojumiem ir būtiska lauku apvidu attīstībai; tā kā mājsaimniecībām dažos lauku apvidos joprojām nav piekļuves pamatpakalpojumiem, jo īpaši ūdensapgādes un sanitārijas pakalpojumiem, lai gan joprojām pastāv atšķirības starp dalībvalstīm²⁰; tā kā iedzīvotāji ir norādījuši, ka transporta infrastruktūra un savienojumi ir galvenās vajadzības lauku apvidos;

- G. tā kā īpaši ātrdarbīgi platjoslas pieslēgumi ir pieejami tikai vienam no sešiem lauku iedzīvotājiem; tā kā starp lauku un pilsētu teritorijām pastāv būtiska digitālo pamatprasmju atšķirība, proti, 28 % pieaugušo, kas dzīvo laukos, ir digitālās pamatprasmes vai augstākas par tām, salīdzinot ar 62 % pieaugušo, kuri dzīvo pilsētās (2019. gada dati); tā kā joprojām pastāv būtiskas atšķirības starp dalībvalstīm attiecībā uz interneta pieslēgumu, lai gan dažās dalībvalstīs līdz pat 25 % lauku mājsaimniecību joprojām nav piekļuves internetam²¹;
- H. tā kā dzimumu līdztiesība ir viena no ES pamatvērtībām, kas iekļauta Līgumos un Pamattiesību hartā; tā kā lauku apvidos joprojām pastāv ievērojama dzimumu nevienlīdzība, jo sievietēm ir augstāks bezdarba līmenis, nestabilas darbvietas un neoficiāli darba nosacījumi, kā arī tās ir nepietiekami pārstāvētas lēmumu pieņemšanas struktūrās, piemēram, lauksaimniecības kooperatīvos, arodbiedrībās un pašvaldībās;
- I. tā kā lauku saimniecību skaits ES-27 laikā no 2003. līdz 2016. gadam samazinājās par 32 % un vislielākais samazinājums ir mazajās saimniecībās ar mazāk nekā pieciem hektāriem (38 %); tā kā 2016. gadā ES bija 10,5 miljoni saimniecību, no kurām lielākā daļa (92 %) bija ģimenes saimniecības; tā kā līdz 2040. gadam ES varētu zaudēt vēl 6,4 miljonus lauku saimniecību, kā rezultātā visā ES atliktu aptuveni 3,9 miljoni lauku saimniecību, kas ir ārkārtējs 62 % samazinājums salīdzinājumā ar 2016. gadu;
- J. tā kā 2016. gadā uz katru lauksaimnieku, kas ir jaunāks par 35 gadiem, bija vairāk nekā seši lauksaimnieki, kas vecāki par 65 gadiem²², kas nozīmē, ka ES lauksaimnieku novecošana ir viena no lielākajām problēmām, ar ko saskaras lauku apvidi; tā kā gados jaunu lauksaimnieču īpatsvars ir īpaši zems;
- K. tā kā ES lopkopības saimniecībās ir nodarbināti aptuveni 4 miljoni cilvēku un tās ir galvenās labuma guvējas no kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) otrā pīlāra atbalsta lauku saimniecībām mazāk attīstītos apgabalos, kas veido 50 % no izmantotās lauksaimniecības zemes platības ES;
- L. tā kā ir pierādījies, ka Eiropas Lauku attīstības tīkla tematiskās grupas ir efektīvs instruments publiskā un privātā sektora teritoriālajām partnerībām; tā kā šīm grupām turklāt ir izdevies izveidot vienotu forumu, kurā risināt jautājumus, kas saistīti ar teritoriālo revitalizāciju, inovāciju, augšupēju un integrētu pieeju lauksaimniecībā un lauku attīstībā, decentralizētu pārvaldību, tīklu integrāciju un sadarbību;
- M. tā kā viens no KLP mērķiem pašreizējā plānošanas periodā ir veicināt nodarbinātību,

²⁰ [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=SDG_6 -
Clean water and sanitation#Sanitation](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=SDG_6_-_Clean_water_and_sanitation#Sanitation)

²¹ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ISOC_CI_IN_H_custom_2784346/default/table?lang=en

²² Izskaidroti KLP konkrētie mērķi — strukturālas pārmaiņas un paaudžu maiņa, https://agriculture.ec.europa.eu/system/files/2019-11/cap-briefs-7-structural-change_en_0.pdf

izaugsmi, dzimumu līdztiesību, tostarp sieviešu līdzdalību lauksaimniecībā, sociālo iekļaušanu un vietējo attīstību lauku apvidos;

- N. tā kā ir paustas bažas par kalnrūpniecības darbību negatīvo ietekmi uz ūdeni, aizsargājamām teritorijām un vidi, kā arī par ekoloģisko kaitējumu, ko tā var radīt apkārtējai videi un citiem iztikas avotiem, iespējams, ietekmējot cilvēku ienākumus, veselību un dzīves kvalitāti²³,

1. Problēmas un iespējas spēcīgākiem, noturīgiem un iekļaujošiem lauku apvidiem

1. uzsver lauku apvidu vēsturisko, ģeogrāfisko, ekonomisko un sociālo daudzveidību visā ES; atgādina, ka lauku apvidi, kas atrodas tuvu urbānajiem centriem, piekrastes teritorijas, pārrobežu teritorijas vai kalnu apvidi, tālākie reģioni un mazapdzīvoti apgabali saskaras ar dažādām problēmām, kuru risināšanai ir vajadzīgi īpaši pielāgoti un specifiski risinājumi sadarbībā ar vietējām ieinteresētajām personām;
2. uzsver, ka ES līmeņa rīcībpolitika un darbības apvienojumā ar valsts, reģionālo un vietējo rīcībpolitiku un darbībām, izmantojot konkrētai vietai pielāgotu pieeju, ir būtiski, lai nodrošinātu Eiropas lauku iedzīvotāju labklājību un labjutību, kā arī risinātu problēmas, ar kurām viņi saskaras, proti, iedzīvotāju skaita samazināšanos un novecošanu, lielāku nabadzības un sociālās atstumtības risku un mazākas iespējas atrast kvalitatīvu darbu; atgādina, ka lauku apvidu IKP uz vienu iedzīvotāju ir ievērojami zemāks par ES vidējo rādītāju;
3. turklāt uzsver, ka lauku apvidiem trūkst piekļuves augstas kvalitātes vispārējas nozīmes pakalpojumiem, piemēram, ūdensapgādei, sanitārijai, ceļu tīklam, veselības aprūpei, bērnu aprūpei un kvalitatīvai izglītībai un apmācībai, un ka tie ir slikti savienoti, ar ierobežotām transporta iespējām un ātrdarbīga platjoslas pieslēguma trūkumu, kā arī citiem pamatpakalpojumiem, piemēram, pasta un banku pakalpojumiem, papildus nepietiekamai mājokļu kvalitātei un pieejamībai, klimata un vides problēmu radītajam spiedienam, dzimumu līdztiesības trūkumam un ierobežotajām iespējām attiecībā uz inovāciju un piekļuvi tehnoloģiju attīstībai; norāda, ka nošķirtība rada ievērojamas grūtības lauku apvidos;
4. uzsver, ka demogrāfiskā lejupslīde un novecošana skars visus reģionus, bet jo īpaši lauku apvidus, jo notiks iedzīvotāju pāreja uz urbānām teritorijām un jauniešu aizplūšana, kas negatīvi ietekmēs lauku apvidu izaugsmes potenciālu, dzīves kvalitāti, prasmju pilnveidi un piekļuvi pakalpojumiem; norāda, ka publiskā politika nav spējusi apvērst iedzīvotāju skaita samazināšanās tendenci lauku apvidos;
5. uzsver, ka lauku apvidiem var būt centrālā loma sociālo, ekonomisko un vides problēmu risināšanā, nodrošinot ekosistēmu pakalpojumus, lai mazinātu klimata pārmaiņas un vides pasliktināšanos, nodrošinot ilgtspējīgu un pietiekamu pārtikas, tostarp bioloģiskās pārtikas, ražošanu, saglabājot materiālo un nemateriālo lauku mantojumu, veicinot dabas aizsardzību un biodaudzveidību un nodrošinot unikālas kultūras ainavas brīvā laika pavadīšanai un atpūtai, kā arī attīstot aprites ekonomiku un veicinot taisnīgu, zaļu un digitālu pārkārtošanos;

²³ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/729156/IPOL_STU\(2022\)729156_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/729156/IPOL_STU(2022)729156_EN.pdf)

6. šajā sakarā uzsver sinerģiju starp lauku kopienām, vides aizsardzību, nodrošinātību ar pārtiku un izpratni par dzīvnieku labturību; uzsver nepieciešamību pienācīgi atbalstīt lauksaimniekus un kompensēt viņiem sabiedrisko labumu un ekosistēmu pakalpojumu sniegšanu, veicinot lauku apvidu ekonomisko dzīvotspēju;
7. vērš uzmanību uz pieaugošo neapmierinātību to lauku iedzīvotāju vidū, kuri uzskata, ka viņu vajadzības netiek pietiekami ņemtas vērā politiskajos lēmumos un kuri jūtas nepietiekami pārstāvēti, kas veicina distancēšanos no pilsoniskās un politiskās dzīves, kurai līdz ar to ir pienācīgi jāpievēršas, jo tā varētu novest pie dažādu veidu bezspēcības sajūtas politikā; uzstāj, ka arvien izteiktākā plaisa starp laukiem un pilsētām, ģeogrāfiskā nošķirtība un pamatpakalpojumu trūkums summējas un palielina šo neapmierinātību; uzskata, ka jauniešu iesaistīšana vietējās kopienas dzīvē var palīdzēt palēnināt jauniešu aiziešanu no lauku apvidiem;
8. pieņem zināšanai to, ka ES iedzīvotāji joprojām lielā mērā uzticas reģionālajām un vietējām pašvaldībām, kā liecina Eiropabarometra aptaujas, un uzsver, ka ir svarīgi, lai šie pārvaldes līmeņi iesaistītos atbalsta Eiropas projektam lauku apvidos atjaunošanā;
9. uzsver, ka lauku apvidi ir īpaši neaizsargāti pret tādu krīžu sekām kā Covid-19 pandēmija, karš Ukrainā un klimata pārmaiņas, taču tie arī spēj piedāvāt jaunas iespējas un risinājumus reaģēšanā uz šādām krīzēm, un tiem ir būtiska nozīme pārtikas nodrošinājuma, pašnodrošinātības ar pārtiku un neatkarības no fosilā kurināmā vai enerģijas importa panākšanā, ja ir pienācīga atbalsta sistēma;
10. uzsver, ka Covid-19 pandēmija ir novedusi pie jauniem dzīves, darba un mijiedarbības ieradumiem, tostarp tāldarba, kas rada jaunas iespējas ar daudzām pozitīvām papildu sekām lauku apvidu atjaunošanai; norāda, ka iedzīvotāji ir sapratuši, ka lauku apvidi var piedāvāt risinājumus šai krīzei;

2. Ilgtermiņa redzējums par ES lauku apvidiem

11. atzinīgi vērtē Komisijas paziņojumu par ilgtermiņa redzējumu par ES lauku apvidiem; piekrīt tā vispārējiem mērķiem un uzskata to par vienu no vislabākām iespējām koordinētām un intensīvākām darbībām pie lauku apvidu tagadējās un nākotnes situācijas, pievēršoties jaunām iespējām sociālai, ekonomiskai un vides atjaunošanai; uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt, lai ES fondi un rīcībpolitikas cits citu papildinātu lauku apvidu atbalstam un lai vietējām ieinteresētajām personām būtu pieejama informācija;
12. uzsver, ka lauku apvidu attīstībai arī turpmāk jābūt ES darba kārtības prioritātei, un aicina nākamās Eiropas Savienības Padomes prezidentvalstis pilnībā nodoties šā mērķa sasniegšanai un savos secinājumos paust nepieciešamību rīkoties lauku teritoriju labā;
13. pieņem zināšanai priekšlikumu par lauku rīcības plānu, kas būtu jāpārveido par dinamisku instrumentu turpmākai rīcībai ar konkrētiem rezultātiem, atbalstot integrētas stratēģijas ilgspējīgai attīstībai saskaņā ar partnerības principu; aicina Komisiju un dalībvalstis piešķirt visaugstāko prioritāti tā īstenošanai, nosakot skaidrus, kvantitatīvus un saistošus sasniedzamos mērķrādītājus, lai panāktu, ka tā efektīvai īstenošanai tiek piešķirti nepieciešamie resursi, un līdz 2040. gadam sasniegtu mērķi — spēcīgākus, savienotākus, noturīgākus un pārtikušākus lauku apvidus;

14. piekrīt, ka ir vajadzīga vienota ES mēroga funkcionāla lauku apvidu definīcija, iekļaujot atšķirību starp lauku un piepilsētu teritorijām un atzīstot šo teritoriju sarežģītību, daudzveidību un specifiku;
15. mudina Komisiju sadarbībā ar valstu, reģionālajām un vietējām ieinteresētajām personām ātri izstrādāt un ieviest praksē šādu definīciju; uzskata, ka šo definīciju varētu izmantot, lai salīdzinātu Eiropas lauku apvidu attīstību un sniegtu informāciju mērķtiecīgākai rīcībpolitikai un pasākumu īstenošanai šajās teritorijās; aicina Komisiju izstrādāt kopīgu metodiku, vienlaikus paredzot pietiekamu elastību, lai ņemtu vērā dalībvalstu īpašās iezīmes un vajadzības;
16. atbalsta lauku pakta izstrādi, uzsverot vietējo, reģionālo un valsts ieinteresēto personu, tostarp pilsoniskās sabiedrības, iekļaujošas iesaistes nozīmi iniciatīvas sekmīgā iznākumā;
17. uzskata, ka lauku paktam vajadzīgi konkrēti mērķi, rezultāti, daudzlīmeņu pārvaldības un uzraudzības sistēmas kopā ar skaidriem institucionāliem pienākumiem; uzskata, ka lauku paktam būtu jākalpo par platformu labas prakses apmaiņai starp lauku apvidiem un tās atbalstam pieejamo instrumentu izmantošanā, veicinot ES intervences pasākumu sinerģiju, papildināmību un saskaņotību un veicinot ES stratēģisko autonomiju;
18. atzinīgi vērtē paziņojumu par Lauku novērotavas izveidošanu, lai uzlabotu datu vākšanu un analīzi par lauku apvidiem; uzskata, ka tas ir derīgs instruments, kas palīdz informēt par labākām publiskajām rīcībpolitikām un tās izstrādāt un uzraudzīt, kā arī uzraudzīt progresu ilgtermiņa redzējuma un turpmāko ES rīcībpolitiku un lauku stratēģiju, tostarp ES lauku rīcības plāna, īstenošanā;
19. uzskata, ka Lauku novērotavai vajadzētu sniegt iespēju apzināt datu nepilnības un uzlabot datubāzes, jo īpaši attiecībā uz datiem, kas sadalīti pa dzimumiem, veicināt detalizētāku statistikas pieeju un izstrādāt rādītājus atbilstošā ģeogrāfiskā līmenī, lai atspoguļotu iedzīvotāju vajadzības; uzsver, ka ir vajadzīgs pietiekams finansējums un resursi, pārredzamība un skaidrs ceļvedis ar termiņiem un mērķiem;
20. uzsver, ka ir svarīgi ieviest lauku aspektu nostiprināšanas mehānismu ES iniciatīvām, lai novērtētu ES rīcībpolitiku saskaņotību un papildināmību un to iespējamo ietekmi uz lauku apvidiem; mudina dalībvalstis veicināt efektīvu mehānismu izstrādi un īstenošanu attiecībā uz lauku aspektu nostiprināšanu valsts līmenī, novērtējot ierosināto tiesību aktu ietekmi lauku apvidos, lai panāktu to atbilstmi paredzētajam mērķim, un aicina Komisiju šajā sakarā tām palīdzēt; uzskata, ka lauku aspektu nostiprināšanas mehānismam vajadzētu būt obligātam, un uzsver, ka ir svarīgi iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības lauku aspektu nostiprināšanas mehānismu noteikšanā un īstenošanā, kā arī to pārvaldībā gan Eiropas, gan valstu līmenī;

3. Virzība uz lauku apvidu nākotni 2040. gadā

21. uzstāj, ka lauku iedzīvotājiem tāpat kā jebkuram citam iedzīvotājam ir jāgūst labums no taisnīgiem nosacījumiem savu profesionālo, sociālo un personīgo mērķu sasniegšanai, īpašu uzmanību pievēršot neaizsargātākām grupām, un uzstāj, ka ir jāpiemēro Eiropas sociālo tiesību pilārs;

22. uzsver, ka lauku kopienām ir jānodrošina vienlīdzīga piekļuve vispārējas nozīmes pakalpojumiem, lai nodrošinātu iekļaujošus un vienlīdzīgus dzīves un labjutības apstākļus, jo īpaši veselības aprūpes pakalpojumiem, izglītībai, apmācībai, kuras mērķis ir prasmju pilnveide, pārkvalifikācija vai mūžizglītība, sociālajai aprūpei, bērnu un vecāka gadagājuma cilvēku aprūpei, savienotībai un mobilitātei un mājokļiem, kā arī pasta un banku pakalpojumiem, socializēšanās vietām un kultūras pasākumiem un infrastruktūrai;
23. šajā sakarā uzsver publisko investīciju un publisko partnerību nozīmi, kā arī pārrobežu un lauku un pilsētu sadarbības uzlabošanu; norāda uz decentralizētu un daudzfunkcionālu pakalpojumu centru un pielāgotu pārprofilētu renovētu ēku potenciālu, kā arī uz inovatīvām pieejām pakalpojumu sniegšanā;
24. uzskata, ka īpaša uzmanība būtu jāpievērš neaizsargātām grupām, kas dzīvo lauku apvidos, piemēram, cilvēkiem ar invaliditāti, vecāka gadagājuma cilvēkiem un migrantiem, jo īpaši sezonas darbiniekiem, nodrošinot, ka tiek ņemtas vērā viņu īpašās vajadzības, vienlaikus veicinot sociālo iekļaušanu; aicina Komisiju turpināt saskaņot dalībvalstu praksi attiecībā uz personu ar invaliditāti iekļaušanu;
25. uzsver, ka prioritātei vajadzētu būt mērķtiecīgiem pasākumiem, ar kuriem atbalsta jauniešus un veicina efektīvu paaudžu maiņu, lai mudinātu jauniešus palikt uz pastāvīgu dzīvi lauku apvidos un vērstos pret demogrāfisko lejupslīdi; uzsver, ka īpaša uzmanība būtu jāpievērš galveno problēmu pārvarēšanai un pastāvošo šķēršļu novēršanai, piemēram, uzlabojot augstākās izglītības pieejamību un zināšanu nodošanu, nodarbinātības iespējas, uzņēmējdarbības prasmju apguvi un piekļuvi zemei un kapitālam; uzsver, ka ir vajadzīgas kvalitatīvas lauksaimniecības izglītības sistēmas jauno profesionāļu apmācībai; šajā sakarā uzsver jauno lauksaimnieku svarīgo lomu ES lauksaimniecības modernizācijā un vairāk iespēju radīšanā lauku apvidos; uzsver, ka ir jāatbalsta to sekmīga integrācija, jo īpaši atvieglot lauksaimniecības zemes pirkšanu un nomu, šajā sakarā norādot uz lauku saimniecību inkubatoru potenciālu;
26. aicina Komisiju un dalībvalstis izstrādāt un stiprināt pasākumus saskaņā ar Eiropas sociālo tiesību pīlāru, lai uzlabotu lauku apvidu darba ņēmēju tiesības, darba apstākļus, drošumu, veselību un sociālo aizsardzību, tostarp sezonas un migrējošo darba ņēmēju dzīves un darba apstākļus, vienlaikus nodrošinot saskaņotību starp rīcībpolitikām, kas skar šo jautājumu;
27. uzsver, ka Eiropas zaļais kurss, tostarp stratēģija “No lauka līdz galdam” un digitālā pārveide, var pavērt jaunas iespējas lauku apvidos, jaunu dinamisku noturīgākam nākotnei un ilgtspējīgu darbvietu iespējas; norāda, ka ir jānodrošina taisnīga un iekļaujoša pārkārtošanās, veicinot lauku ekonomisko dzīvotspēju un teritoriālo un sociālo kohēziju, un jānodrošina pienācīgs atbalsts un resursi problēmu risināšanai šajā jomā, jo īpaši pašreizējās krīzes apstākļos;
28. uzsver lauksaimniecības, agropārtikas nozares un ilgtspējīgas mežsaimniecības centrālo lomu lauku apvidos darbvietu un augstas kvalitātes daudzveidīgas pārtikas un ilgtspējīgi ražotas biomasas nodrošināšanā; uzstāj, ka sociāli, vidiski un ekonomiski ilgtspējīgi lauksaimniecībai, tostarp agroekoloģijai un bioloģiskajai lauksaimniecībai, kas lauksaimniekiem nodrošina taisnīgus ienākumus, ir izšķiroša nozīme šo teritoriju

dzīvotspējas nodrošināšanā;

29. vērš uzmanību uz mazo un vidējo lauku saimniecību un ģimenes saimniecību svarīgo lomu lauku iedzīvotāju uzturēšanā un zemes apsaimniekošanas un ainavu saglabāšanā un uzskata, ka tām būtu jāsaņem atbalsts, lai nodrošinātu pienācīgus dzīves apstākļus un bremzētu lauku saimniecību skaita samazināšanos; uzsver, ka lauksaimniekiem attālos un lauku apvidos, jo īpaši mazajiem lauksaimniekiem, joprojām nav pietiekamas piekļuves tehnoloģijām;
30. atzīst, ka ir svarīgi atbalstīt sadarbības iniciatīvas lauksaimniecībā un sociālajā ekonomikā kā lauku attīstības instrumentu; vērš uzmanību uz agropārtikas kooperatīvu nozīmi lauku apvidu vides, ekonomiskajā un sociālajā ilgtspējā, produktu pievienotās vērtības radīšanā, darbvietu radīšanā un vietējās ekonomikas dažādošanā; mudina Komisiju un dalībvalstis stimulēt un veicināt kooperatīvus lauku apvidos;
31. uzsver, ka ir svarīgi veicināt ES kvalitātes shēmas, jo īpaši pievēršoties ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, kā līdzeklim, kas uzlabo kvalitāti un ekonomiskās vērtības taisnīgu sadalījumu pārtikas ķēdēs un galu galā notur lauku iedzīvotājus ES teritorijā;
32. uzsver, ka negodīga tirdzniecības prakse joprojām ir nopietna problēma lauksaimniecības nozarē, un uzsver, ka ir vajadzīgi turpmāki pasākumi, lai nodrošinātu vērtības labāku sadali visā ķēdē; atgādina, ka īsām piegādes ķēdēm ir potenciāls tuvināt patērētājus un ražotājus, nodrošinot labāku atbildību lauksaimniekiem un samazinot siltumnīcefekta gāzu emisijas pārtikas ražošanas ciklā; uzsver, ka būtu jāņem vērā brīvās tirdzniecības nolīgumu ietekme lauku apvidos;
33. norāda, ka ir vajadzīgs taisnīgs tiešo maksājumu sadalījums, lai nodrošinātu reģionu un lauku apvidu līdzsvarotu attīstību; uzsver, cik svarīgi ir KLP maksājumi apgabaliem, kuros ir dabas ierobežojumi, lai šajos apgabalos saglabātu ilgtspējīgas darbības; aicina dalībvalstis veicināt spēcīgus teritoriālos KLP lauku attīstības tīklus, lai koordinētu visas lauku attīstībā ieinteresētās personas;
34. norāda, ka ekstensīva lopkopība ilggadīgos zālajos vai meža ganībās, kas bieži vien ietver ganības ar augstu vides vērtību un apdraudētām lauksaimniecības sugām un šķirnēm, jo īpaši attālos kalnu apgabalos, ir Eiropas lauku apvidu galvenās iezīmes, kas ir jāatbalsta un jāveicina;
35. norāda, ka ilgtspējīgai lauksaimniecībai ir svarīgi nodrošināt piekļuvi īpaši pielāgotām investīcijām, pētniecībai un inovācijai; ņem vērā Eiropas inovācijas partnerības lauksaimniecības ražīguma un ilgtspējas jomā panākumus un prasa turpināt un paplašināt šo inovatīvo un augšupējo pieeju, lai nodrošinātu pielāgotus risinājumus, ko izstrādājušas vietējās ieinteresētās personas, kā arī citas daudzpusīgas lauku inovācijas partnerības un inovācijas centrus; uzskata, ka inovācijai jābūt saderīgai ar tradicionālo praksi un zināšanām, jo īpaši tām, kas pielāgotas katras jomas īpatnībām;
36. atgādina, ka lielie plēsēji, jo īpaši vilki, var ietekmēt lauksaimniecības dzīvotspēju, sevišķi dažās ekstensīvi apsaimniekotās lauksaimniecības zemēs, kas bagātas ar biodaudzveidību; norāda, ka tas uzsver nepieciešamību nodrošināt līdzsvarotu līdzāspastāvēšanu starp cilvēkiem un šiem dzīvniekiem lauku apvidos; šajā sakarā aicina Komisiju un dalībvalstis veikt konkrētus pasākumus, lai nodrošinātu šo

līdzāspastāvēšanu, neapdraudot lauku apvidu ilgtspējīgu attīstību un dinamismu, un jo īpaši aizsargāt tradicionālo lauksaimniecības praksi, piemēram, ganību lopkopību; atgādina par Komisijas pienākumu novērtēt progresu saglabāšanās stāvokļa sasniegšanā un vajadzības gadījumā grozīt sugu aizsardzības statusu, ja tiek sasniegts vēlamais saglabāšanās stāvoklis; mudina Komisiju veicināt diskusijas ar lauku ekonomikas dalībniekiem par lielajiem plēsējiem, sniegt informāciju par finansēšanas iespējām preventīviem pasākumiem pret uzbrukumiem mājlopiem un veicināt koordinētu pieeju visās dalībvalstīs;

37. uzsver, ka lauku ekonomikas dažādošanai un inovācijai ar vairāk uz teritoriju balstītu pieeju, kas ņem vērā vietējo potenciālu un īpašības, ir izšķiroša nozīme, lai izmantotu digitālās un zaļās pārkārtošanās sniegtās iespējas; aicina dalībvalstis veikt pasākumus, kas atbalstītu taisnīgu pārkārtošanos un lauku ekonomikas diversifikāciju, kā arī atbalstīt kvalitatīvu darbvietu radīšanu lauku apvidos; uzsver bioapgabalu, ekoreģionu, oglekļa saistīgas lauksaimniecības un ekotūrisma potenciālu lauku ekonomikas dažādošanā; atgādina, ka ilgtspējīga lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība arī var piedāvāt uzņēmējdarbības dažādošanas iespējas lauku apvidos;
38. atzīst, ka tūrisms var būt svarīgs ienākumu avots lauku kopienām, uzsverot dažādu ilgtspējīga tūrisma modeļu potenciālu; norāda, ka atpūtas zveja un makšķerēšanas tūrisms bieži vien netiek pietiekami izmantots, lai piesaistītu tūristus visa gada garumā; prasa censties stiprināt lauku tūrisma, piemēram, vīna tūrisma, vietu lauku ekonomikas dažādošanas stratēģijās ciešā saistībā ar lauksaimniecības un pārtikas nozarēm;
39. atzīst, ka sociālajā, ekonomiskajā, kultūras un biodaudzveidības saglabāšanas ziņā lauku apvidu veiksmīgas nākotnes nodrošināšanā liela nozīme ir ilgtspējīgai medību pārvaldībai;
40. aicina Komisiju un dalībvalstis steidzami izstrādāt un īstenot pasākumus dzimumu nevienlīdzības novēršanai, jo īpaši darba samaksas un pensiju jomā; uzsver, ka dzimumu līdztiesības aspekta integrēšana būtu jāpiemēro visos politikas veidošanas līmeņos, nodrošinot ES dzimumu līdztiesības stratēģijas 2020.–2025. gadam īstenošanu, jo īpaši lauku apvidos;
41. pauž nožēlu par to, ka lauku sieviešu darbs joprojām netiek pienācīgi atzīts, jo īpaši lauksaimniecībā; norāda, ka sievietes lauku apvidos vairāk skar slēptais bezdarbs un līdzdalība neoficiālajā ekonomikā, kas veicina jaunu sieviešu biežāku izeļošanu; uzsver, ka ir vajadzīgi mērķtiecīgi pasākumi, lai pārvarētu viņu īpašās problēmas darba tirgū un uzlabotu viņu piekļuves pieeju pakalpojumiem, tostarp plaša tvēruma veselības aprūpei, īpašu uzmanību pievēršot visneaizsargātāko grupu iekļaušanai; atkārtoti uzsver, cik svarīgs ir pozitīvs darba un privātās dzīves līdzsvars, šajā sakarā atzinīgi vērtējot gaidāmo Eiropas aprūpes stratēģiju;
42. uzstāj, ka ir jāuzlabo sieviešu līdzdalība lēmumu pieņemšanā un politiskā līdzdalība lauku apvidos; aicina dalībvalstis veicināt dzimumu līdztiesību un vienlīdzīgu līdzdalību visās lauku organizācijās, apvienībās un publiskās iestādēs, augstākos amatos, uzņēmumu īpašumtiesībās un piekļuvē kvalitatīvām darbvietām; uzsver, ka ir vajadzīga mērķtiecīga apmācība un prasmju pilnveidošana, kā arī labvēlīga vide, atvieglota piekļuve finanšu resursiem un sieviešu uzņēmējdarbības veicināšana lauku apvidos;

43. aicina Komisiju un dalībvalstis veicināt sieviešu iekļaušanu lauksaimniecībā, jo īpaši izpētot iespēju atbalstīt Eiropas lauku saimniecību kopīpašumu; prasa pilnībā atzīt sieviešu darbu lauksaimniecībā, jo īpaši lauksaimniecībā līdzstrādājošo laulāto un partneru darbu, piešķirot juridisku atzīšanu un pilnīgu piekļuvi sociālā nodrošinājuma tiesībām; uzsver lauku apvidu sieviešu lomu virzībā uz ilgtspējīgu lauksaimniecību un zaļo pārkārtošanos;
44. uzsver lauku apvidu centrālo lomu pārejā uz oglekļneitrālu un aprites ekonomiku, tostarp ilgtspējīgu bioekonomiku un mežsaimniecību; aicina Komisiju un dalībvalstis ļaut vietējiem dalībniekiem īstenot iniciatīvas, piemēram, lauku energokopienas izveidi, veicinot atjaunīgo energoresursu pieņemšanu vietējā līmenī;
45. uzsver, ka iniciatīvām lauku apvidos, piemēram, atjaunīgās enerģijas infrastruktūras attīstībai, ir efektīvi jāveicina šo teritoriju ekonomiskā, sociālā un vides dzīvotspēja un jāņem vērā nepieciešamība pēc atbalsta vietējā sabiedrībā; uzstāj, ka pārtikas ražošanas mērķiem un ekoloģiski vērtīgu teritoriju, piemēram, *Natura 2000*, aizsardzībai vajadzētu būt prioritātei;
46. aicina Komisiju un dalībvalstis turpināt atbalstīt lauku apvidus ilgtspējīgas atjaunīgās enerģijas ražošanas paplašināšanā, tostarp likvidējot šķēršļus, decentralizējot ražošanas un uzglabāšanas sistēmas, stiprinot energotīklus un apmācot kvalificētus speciālistus, kā arī veicināt atjaunīgo energoresursu izmantošanu kā veidu, kādā dot ieguldījumu enerģētiskajā autonomijā, ienākumu dažādošanā un cīņā pret enerģētisko nabadzību un klimata pārmaiņām; norāda, ka ir svarīgi palielināt lauku saimniecību aprītīgumu;
47. norāda uz mikroģenerācijas nozīmi lauku saimniecībās; uzsver, ka tādēļ, ka lauksaimnieki saņem publiskās dotācijas, tostarp KLP ietvaros, tie nedrīkst nonākt nelabvēlīgākā situācijā, kad tie piegādā elektroenerģiju tīklam;
48. uzsver, ka lauku apvidos ir lielāks sociālās atstumtības un enerģētiskās nabadzības risks, ko rada lielāki veicamie attālumi un pārvietošanās ierobežojumi daudzos lauku reģionos; turklāt uzsver, ka šie riski ir saistīti gan ar infrastruktūru, gan pakalpojumiem; norāda, ka ir vajadzīgi pieejami, publiski, zaļi un inovatīvi lauku mobilitātes risinājumi un investīcijas, lai panāktu taisnīgu izaugsmi un teritoriālo kohēziju saskaņā ar ilgtspējīgu enerģētikas pārkārtošanu;
49. prasa īstenot iekļaujošu infrastruktūras plānošanu, kas neatstāj novārtā nevienu reģionu, proti, pastiprinot publiskās investīcijas un ātri izmantojot ES un valstu fondus, kas veicina savienotību lauku apvidos, atbalstot un attīstot integrētas un intermodālas transporta sistēmas un prioritizējot izolētas un atvienotas teritorijas Eiropas transporta tīklā;
50. uzsver, ka digitālā pārkārtošanās rada jaunas iespējas lauku apvidiem, kas ir pieejamas tikai tad, ja ir pienācīgs, stabils, ātrdarbīgs un pieejams platjoslas pārklājums, kura izvērsšana visos lauku reģionos vēl nav pabeigta; uzsver, ka digitālā attīstība palielina lauku apvidu pievilcību, samazina ar nošķirtību saistītās problēmas, uzlabo piekļuvi pakalpojumiem un veicina lauksaimniecības digitalizāciju; prasa vietējā līmenī izveidot ātrdarbīgus digitālos centrus, kas būtu pielāgoti attālinātam darbam;
51. brīdina par risku, ka 5G pārklājuma trūkuma dēļ varētu palielināties digitālā plaisa

lauku apvidos, un aicina dalībvalstis mobilizēt visus pieejamos instrumentus, lai uzlabotu 5G tīklu pilnīgu izvēršanu un novērstu administratīvos šķēršļus, jo īpaši izmantojot ES kohēzijas politikas fondu un dalībvalstu Atveseļošanas un noturības mehānisma plānu atbalstu, kā arī privātās investīcijas; uzsver, ka laikus jāpārskata attiecīgās valsts atbalsta vadlīnijas attiecībā uz lauku apvidiem, kuros tirgus nestrādā;

52. vērš uzmanību uz to, ka digitālo prasmju salīdzinošais trūkums lauku apvidos var liegt lauku kopienām izmantot digitalizācijas sniegtās iespējas un kavē mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) attīstību;
53. prasa ES, valstu, reģionālā un vietējā līmenī veikt pasākumus, kas nodrošinātu digitālo iekļaušanu, jo īpaši saistībā ar sabiedrības novecošanu, un veicinātu pielāgotas digitālās prasmes, vienlaikus atbalstot inovācijai labvēlīgu vidi un īpaši pielāgotu digitālo risinājumu izstrādi; norāda uz digitālo rīku potenciālu ilgtspējīgai lauksaimniecībai un viedajai lauksaimniecībai, vietēju un īsu piegādes ķēžu attīstībai un lauksaimniecības nozares pievilcības palielināšanai gados jauniem lauksaimniekiem;
54. domā, ka viedie ciemati būtu jāuzskata par ES lauku rīcības plāna vienu no vadošajiem projektiem, lai labāk veicinātu tā attīstību pēc 2020. gada; šajā sakarā uzsver līdzsvarotas publiskā un privātā sektora partnerības nozīmi; norāda uz viedo pilsētu tehnoloģiju potenciālu, kas būtu pienācīgi jāfinansē, un uzskata, ka viedo pilsētu tirgus²⁴ digitālā platforma varētu kalpot par modeli viedo ciematu ekosistēmas turpmākai attīstībai; uzsver, ka *LEADER* lauku ekonomikas un attīstības metode un sabiedrības virzītas vietējās attīstības (SVVA) finansēšanas instrumenti būtu jāizmanto arī viedo ciematu turpmākai attīstībai;
55. norāda, ka lauku kopienas joprojām saskaras ar problēmām, kas saistītas ar piekļuvi pamatpakalpojumiem un ekonomiskajām iespējām, un saskaras ar zināmu nesaskaņotību attiecībā uz plānošanu nevienlīdzības starp laukiem un pilsētām novēršanas jomā; uzsver, ka investīcijām vides aizsardzībā, lauku infrastruktūrā un lauku veselības aprūpē un izglītībā ir izšķiroša nozīme ilgtspējīgā lauku attīstībā; aicina Komisiju un dalībvalstis noteikt minimālos labklājības kritērijus, kas būtu jānodrošina attiecībā uz konkrētu teritoriju iedzīvotājiem;

4. Pirmie soļi, lai definētu redzējumu un stratēģiju lauku apvidiem

56. pauž nožēlu par Komisijas paziņojuma novēloto publicēšanu, kas liedza to pilnībā integrēt legīslatīvajos instrumentos un pašreizējā plānošanas satvara sagatavošanā; aicina Komisiju nodrošināt, ka visas dalībvalstis pienācīgi pievēršas integrētai un Savienības vadītai lauku teritoriālajai dimensijai, un novērtēt tās īstenošanu un ietekmi kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskajos plānos, kohēzijas politikas programmās, Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fonda programmās un atveseļošanas un noturības plānos;
57. mudina dalībvalstis pašreizējo daudzgadu finanšu shēmas programmu īstenošanas laikā risināt lauku teritoriju un to kopienu specifiskās problēmas, nodrošinot un veicinot piekļuvi investīcijām, kas vajadzīgas sociālajai iekļaušanai, ekonomiskajam un

²⁴ <https://smart-cities-marketplace.ec.europa.eu/?lang=lv>

vidiskajam sniegumam un darbvieta radīšanai, lai veicinātu konkurētspēju, iespējotu taisnīgu digitālo un zaļo pārkārtošanos un palielinātu dzīves lauku apvidos pievilcību un kvalitāti; aicina Komisiju uzraudzīt ES programmu rādītājus un novērtēt to atbilstību ES lauku apvidu ilgtermiņa redzējuma mērķiem;

58. atzinīgi vērtē *REPowerEU* plānu, kam var būt būtiska nozīme atkarības no jo īpaši Krievijas izcelsmes fosilā kurināmā samazināšanā, un uzsver potenciāli daudzās iespējas lauku apvidiem šajā sakarā, taču pauž nopietnas bažas par priekšlikumiem ievērojami palielināt iespēju pārvietot resursus no dalītas pārvaldības fondiem, kas varētu negatīvi ietekmēt vidēja termiņa un ilgtermiņa politikas plānošanu virzībā uz taisnīgu zaļo un digitālo pārkārtošanos, tostarp lauku apvidos;
59. aicina dalībvalstis efektīvi izmantot dažādās finansēšanas iespējas, lai uzlabotu arī MVU izredzes, ņemot vērā to lielo nozīmi darbvieta radīšanā lauku apvidos, un aicina Komisiju uzraudzīt un novērtēt, vai tās atbalsts sasniedz lauku apvidus un sniedz labumu to kopienām; uzsver uzņēmējdarbības, sociālās ekonomikas un sociālās inovācijas, tostarp senioru ekonomikas, atbalsta nozīmi, sevišķi attiecībā uz Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanu;
60. aicina dalībvalstis labāk izmantot visus pieejamos instrumentus, kas paredzēti lauku apvidu atbalstam, tostarp nodokļu atvieglojumus privātpersonām un uzņēmumiem, kuri vēlas apmesties lauku apvidos, un kas atvieglo darbvieta radīšanu un stimulē jaunu iedzīvotāju apmešanos, kā arī mudināt privātos uzņēmumus veicināt attālinātu darbu, lai aktīvi vārstos pret iedzīvotāju skaita samazināšanos; aicina Komisiju apsvērt citas atbalsta iespējas saistībā ar valsts atbalstu lauku apvidos ar ļoti zemu iedzīvotāju blīvumu;
61. pauž nožēlu par to, ka, neskatoties uz vairāku fondu pieejas vērtību, saistībā ar to joprojām pastāv šķēršļi, kuri kavē integrējošu pieeju ieviešanu lauku apvidos, un prasa ieviest skaidras vadlīnijas tās īstenošanai; aicina Komisiju 2023. gada sākumā nākt klajā ar tiesību akta priekšlikumu, ar ko galvenā fonda pieejas iespēju attiecinātu arī uz intervencēm, ko līdzfinansē no vairāk nekā viena dalītās pārvaldības fonda, kā arī to vēl vairāk vienkāršot, precizējot, ka galvenā fonda noteikumi ir jāpiemēro pilnībā; vienlaikus aicina Komisiju izpētīt alternatīvas vairāku fondu pieejām integrētai teritoriālajai attīstībai;
62. aicina Komisiju, lai panāktu sekmīgu lauku attīstību ES, uzlabot sinerģiju un koordināciju starp tādiem ES finansēšanas instrumentiem kā kohēzijas politika, KLP un atvērto instrumentu *NextGenerationEU*, kā arī ar valsts instrumentiem; mudina Komisiju 2023. gada sākumā nākt klajā ar mērķtiecīgu tiesību akta priekšlikumu, kas lauku teritoriālo stratēģiju atbalstīšanas un sinerģijas starp fondiem un programmām uzlabošanas procesā ļautu pārvietot resursus starp visiem dalītās pārvaldības fondiem;
63. aicina Komisiju un dalībvalstis turpināt vienkāršošanu un samazināt administratīvo slogu, proti, koordinējot savas iekšējās pārvaldes, lai izvairītos no uzdevumu dublēšanās, jo īpaši attiecībā uz mazākiem projektiem un mikrofinansējumu, kas ir svarīgi lauku apvidiem; norāda, ka daži lauku apvidi nespēj izmantot pieejamās finansējuma iespējas informācijas un spēju trūkuma dēļ, un tādēļ ir vajadzīgs atbalsts, lai to novērstu; uzskata, ka vienkāršotu izmaksu iespēju piemērošana ir efektīvs

pasākums, lai panāktu administratīvo vienkāršošanu;

64. uzsver, ka visām ES rīcībpolitikām un fondiem — gan dalītajiem, gan tieši pārvaldītajiem — ir jāpiedalās lauku apvidu atbalstā, iekļaujot to pasākumu un intervenču izstrādē lauku dimensiju, un uzsver, ka ir vajadzīga rīcībpolitiku saskaņotība; aicina Komisiju izstrādāt mehānismu, kā novērtēt un uzraudzīt katra fonda ieguldījumu lauku apvidos;
65. prasa Komisijai īpašu uzmanību pievērst LESD 174. panta īstenošanai un nodrošināt, ka visās ES rīcībpolitikās tiek piemērots princips “nekaitēt kohēzijai”, jo īpaši lauku apvidos;
66. atgādina, ka ES kohēzijas politika, kuras mērķis ir veicināt Savienības ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, ir ļoti svarīga lauku apvidiem, jo sevišķi tiem, kuriem vajadzīga īpaša uzmanība; norāda, ka saskaņā ar kohēzijas politikas noteikumiem ES ir jāpievērš īpaša uzmanība nelabvēlīgākā situācijā esošu reģionu un apvidu problēmu risināšanai;
67. uzsver Komisijas pētījuma secinājumus par programmas *LEADER* efektivitāti piedāvāt risinājumus ekonomiskajām, sociālajām un attīstības problēmām, izmantot iespējas vietējā līmenī un palīdzēt panākt ilgtspējīgu lauku attīstību;
68. aicina dalībvalstis atbalstīt SVVA, tostarp *LEADER*, stimulējot līdzdalību vietējās rīcības grupās, vienlaikus atvieglot un veicinot vairāku fondu pieejas un nodrošinot vietējo rīcības grupu efektīvu autonomiju attiecībā uz to sastāvu un lēmumu pieņemšanu; uzskata, ka jēgpilna palīdzības piešķiršana SVVA no visiem attiecīgajiem fondiem ES līmenī, kas līdzinās palīdzībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), veicinātu spēcīgākas integrētas stratēģijas un ilgtspējīgāku un noturīgu teritoriālo attīstību;

5. Partnerības princips, pārvaldība un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšana lauku apvidiem

69. uzsver, ka iespēju nodrošināšana lauku kopienām, jo īpaši visattālākajos, salu un mazapdzīvotos un mazāk apdzīvotos apgabalos, veicinās lielāku sociālo kohēziju, inovāciju, uzņēmējdarbību un spēcīgāku piederības un identitātes apziņu un ka tam būs vajadzīgi lielāki spēju veidošanas centieni, lai izstrādātu un īstenotu projektus; uzsver, ka lauku kopienām ir izšķiroša nozīme ES kohēzijā un tādēļ tās būtu jāatbalsta, lai veicinātu līdzsvarotu sociālekonomisko attīstību; atgādina par tālāko reģionu specifiku, kā noteikts LESD 349. pantā, un uzsver, ka lauku apvidiem tālākajos reģionos arī šajā sakarā ir papildu ierobežojumi;
70. prasa efektīvi piemērot subsidiaritātes principu ar vairāk uz kopienu balstītu, decentralizētāku un augšupēju politiku un atbalsta pasākumiem, iesaistot vietējos dalībniekus, tostarp lauksaimniekus un vietējās organizācijas, iestādes un pilsonisko sabiedrību, un tādēļ uzstāj, ka tiem ir jāuzņemas aktīva loma no lēmumu pieņemšanas līdz politikas izstrādei, īstenošanai un novērtēšanai, lai vislabāk apzinātu katras teritorijas vajadzības;
71. norāda — lai gan ES tiesību aktos ir paredzētas daudzlīmeņu pārvaldības pieejas un

partnerības, dažās dalībvalstīs pastāv pretestība to jēgpilnai piemērošanai; aicina dalībvalstis atbalstīt šīs pieejas, piešķirot atbildību pārvaldības attiecīgajā vietējā līmenī un nodrošinot politisko atbildību un stingru rīcībpolitiku un investīciju koordināciju visos pārvaldības līmeņos; aicina Komisiju uzturēt tiešu un strukturētu dialogu ar dažādiem pārvaldības līmeņiem, kas iesaistīti to ES rīcībpolitiku pārvaldībā, kurām ir spēcīga ietekme uz lauku apvidiem;

6. Turpmāko darbību pēc 2027. gada plānošana

72. pieņem zināšanai Komisijas nodomu līdz 2023. gada vidum izvērtēt pasākumus, ko ES un dalībvalstis veikušas attiecībā uz lauku apvidiem, un uz šā pamata 2024. gada sākumā sagatavot publisku ziņojumu; uzskata, ka šim novērtējumam varētu būt izšķiroša nozīme, jo īpaši nosakot jomas, kurās joprojām ir vajadzīgs lielāks atbalsts un finansējums, un tas varētu pavērt ceļu lauku stratēģijai, sākot ar vidusposma pārskatīšanu un lauku rīcības plānu 2028.–2034. gada plānošanas periodā; tādēļ aicina Komisiju šajā novērtējumā tieši iesaistīt visas attiecīgās ieinteresētās personas un vadošās iestādes;
73. aicina Komisiju nākamajā plānošanas periodā izpētīt alternatīvas politikas stratēģijas un pieejas finansējuma iekļaušanai vienotā sistēmā, tostarp sadarbībā ar reģionālajām un vietējām iestādēm izskatīt iespēju izstrādāt vienu valsts stratēģiju un vienu regulējumu attiecībā uz visiem dalītas pārvaldības fondiem, kā arī jaunus veidus, kā stiprināt partnerības principu un daudzlīmeņu pārvaldības pieejas, veicinot patiesi integrētu teritoriālo attīstību lauku apvidos;
74. prasa turpmākajos kohēzijas politikas noteikumos paredzēt spēcīgu lauku dimensiju un šim nolūkam paredzēt atsevišķu finansējumu; ierosina Komisijai pēc tam, kad ir notikusi sabiedriskā apspriešana, uzsākt pētījumu par iespēju lauku apvidiem piešķirt daļu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda un Kohēzijas fonda līdzekļiem, tā papildinot citas lietderīgas investīcijas, īpašu uzmanību pievēršot reģioniem ar specifiskām ģeogrāfiskajām īpašībām, kalniem, nomaļām teritorijām, salām un tālākajiem reģioniem;
75. atgādina, ka lauku apvidu nākotne un labklājība ir ārkārtīgi svarīga Eiropas nodrošinātībai ar pārtiku, autonomijai un noturībai, kā arī ilgtspējīgai energoresursu struktūrai, kas dod ieguldījumu ES enerģētiskajā neatkarībā, kā to skaidri parādīja nesēnā Covid-19 pandēmija un Krievijas iebrukums Ukrainā; uzsver, ka agropārtikas sistēmas šo krīžu laikā ir nodrošinājušas nepārtrauktu piekļuvi kvalitatīvai pārtikai, vienlaikus paverot jaunas iespējas saīsināt pārtikas piegādes ķēdes un pārtiku un barību, jo īpaši proteīnaugus, ražot vietējā līmenī;
76. prasa izstrādāt ilgtermiņa redzējumu par konkrētu un izmērāmu patiesu lauku stratēģiju ES līmenī, tostarp stratēģisku dialogu par sadarbību ar pilsētu teritorijām, un koordinēt visu ES fondu un rīcībpolitiku ieguldījumu lauku apvidos; uzsver, ka šī stratēģija ir pilnībā jāintegrē turpmākajos plānošanas periodos; aicina visas dalībvalstis izstrādāt valsts un reģionālās lauku stratēģijas, nosakot veidus un līdzekļus, kas vajadzīgi lauku apvidu problēmu risināšanai;
77. aicina Komisiju savlaicīgi novērtēt ELFLA atsaistīšanas no kopīgajiem noteikumiem

par dalītas pārvaldības fondiem, kas paredzēti Regulā (ES) 2021/1060, iespējamo ietekmi uz integrētu teritoriālo pieeju izstrādi lauku apvidos, novērtēt nepieciešamās holistiskās pieejas lauku attīstībai un izdarīt secinājumus nākamajiem plānošanas periodiem attiecībā uz to iespējamo iekļaušanu;

7. Lauku apvidi ārpus ES

78. uzskata, ka ES ir ļoti ieinteresēta veidot ne tikai pārrobežu partnerības, bet arī partnerības ārpus tās robežām, lai veicinātu pārtikušākas lauku sabiedrības un ekonomikas ar abpusēju ilgtermiņa ieguvumu; uzsver, ka šajā procesā svarīga ir ne tikai sadarbība un zināšanu apmaiņa, bet arī vienlīdzīgi konkurences apstākļi;
79. uzsver, cik svarīgas ir stratēģiskās sadarbības saiknes starp Āfriku, Latīņameriku un Eiropu, pamatojoties uz progresu, kas panākts Āfrikas un Eiropas lauku pārveides rīcības programmā, kurā izklāstītas iniciatīvas ar mērķi ilgtspējīgi stiprināt Āfrikas agropārtikas nozari un lauku teritorijas; šajā sakarā uzsver, ka saskaņā ar 2021. gada 16. septembra rezolūciju par jaunu ES un Ķīnas stratēģiju²⁵ tas saglabās modrību, ņemot vērā Ķīnas mainīgo lomu un pieaugošo stratēģisko ietekmi uz Āfrikas kontinentu;
80. uzsver, ka ir jānācās citam no cita un jāizmanto dažu lauku apvidu veiksmes stāstu potenciāls; šajā nolūkā aicina nodrošināt papildu apmaiņas iespējas un izveidot platformas lauku apvidos un starp tiem, lai veicinātu kohēziju, solidaritāti un apmaiņu ES mērogā;

o

o o

81. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.

²⁵ OV C 117, 11.3.2022., 40. lpp.

PASKAIDROJUMS

Eiropas lauku apvidi, problēmas, iespējas un virzības izvēle nākotnei

ES lauku apvidi ir būtisks Eiropas dzīvesveida aspekts, un tie ir vitāli svarīgi mūsu sabiedrības ekonomiskajai, sociālajai un ekoloģiskajai funkcionēšanai. Tajos dzīvo 137 miljoni cilvēku, kas ir 30,6 % no ES iedzīvotājiem, un tie aptver aptuveni 83 % no visas ES teritorijas.

Lauku apvidiem ir būtiska nozīme pārtikas ražošanas un autonomijas nodrošināšanā, dabas resursu, ainavas un biodaudzveidības, kā arī kultūras mantojuma aizsardzībā. Referente ir pārliecināta, ka tiem var būt svarīga loma pašreizējo svarīgāko sabiedrības problēmu risināšanā, sniedzot ekosistēmu pakalpojumus, kas mazina klimata pārmaiņas un vides pasliktināšanos, veicina ilgtspējīgu pārtikas ražošanu un palīdz veikt taisnīgu zaļo un digitālo pārkārtošanos.

Neraugoties uz to stiprajām pusēm, lauku apvidi, jo īpaši attāli un mazāk attīstīti, saskaras ar ievērojamām vēl neatrisinātām problēmām, kas ir radījušas arvien lielāku neapmierinātību lauku iedzīvotājiem, kuri uzskata, ka viņu vajadzības netiek pietiekami ņemtas vērā politisko lēmumu pieņemšanā, radot auglīgu augsni pilsoniskai un politiskai distancētībai. Lauku apvidi nesēn ir saskārušies ar papildu problēmām, ko izraisījusi Covid-19 pandēmija un karš Ukrainā un kas jo īpaši saistītas ar pārtikas nodrošinājumu un autonomiju.

Referente uzsver, ka ES līmeņa rīcībpolitiku un darbību holistiska pieeja apvienojumā ar valstu un reģionālajiem pasākumiem ir ārkārtīgi svarīgi, lai nodrošinātu Eiropas lauku iedzīvotāju labklājību. Turklāt tiem ir būtiska nozīme tādu neatrisinātu problēmu risināšanā kā iedzīvotāju skaita samazināšanās un sabiedrības novecošana, kvalitatīva darba mazākas iespējas, piekļuves trūkums kvalitatīviem vispārējās nozīmes pakalpojumiem, klimata un vides problēmu radītais spiediens, sliktāka savienotība un nepietiekama piekļuve inovācijai.

Referente uzstāj, ka lauku iedzīvotājiem tāpat kā jebkuram citam iedzīvotājam ir jāgūst labums no taisnīgiem nosacījumiem savu profesionālo, sociālo un personīgo mērķu sasniegšanai, īpašu uzmanību pievēršot sabiedrības visneaizsargātākajām grupām un patiesi un konkrētā veidā īstenojot Eiropas sociālo tiesību pilāru. Šajā sakarā ir obligāti jāveic mērķtiecīgas investīcijas un rīcībpolitikas intervences, kas veicina efektīvu paaudžu maiņu un novērš dzimumu nevienlīdzību, kura joprojām pastāv vairākās jomās. Patiešām ir svarīgi uzrunāt visus un nodrošināt, ka neviens netiek atstāts novārtā.

Referente uzskata, ka lauku ekonomikas dažādošanai un inovācijai, kuras pamatā ir vietējais potenciāls, ir izšķiroša nozīme, lai pilnībā izmantotu digitālās un zaļās pārkārtošanās potenciālu, vienlaikus uzsverot lauksaimnieciskās darbības būtisko nozīmi lauku apvidos. Ilgtspējīga lauksaimniecība, kas nodrošina taisnīgus ienākumus lauksaimniekiem un kvalitatīvus produktus patērētājiem, vienlaikus veicinot vides aizsardzību, būs šo teritoriju noturības, dzīvotspējas un labklājības katalizators.

Eiropas zaļais kurss var pavērt jaunas iespējas lauku apvidos, proti, pārejā uz mazoglekļa ekonomiku. Ir ļoti svarīgi, lai šīs iespējas nodrošinātu taisnīgu un iekļaujošu pārkārtošanos un

efektīvi veicinātu to lauku kopienu ekonomisko un sociālo dzīvotspēju, kuras papildus savām iekšējām neatrisinātajām strukturālajām grūtībām saskaras arī ar lielākiem enerģētiskās nabadzības un sociālās atstumtības riskiem.

Stabils un pieejams platjoslas pakalpojumu pienācīgs pārklājums, digitālo spēju veidošana un lauku digitālajai inovācijai labvēlīga vide ir galvenie nosacījumi, lai lauku apvidi varētu gūt labumu no jaunajām iespējām, ko tiem sniedz digitālā pārkārtošanās. Tas viss varētu sniegt neierobežotu potenciālu centienos uzlabot cilvēku dzīvi un mazināt sliktākas savienotības, salu izolētības un nošķirtības negatīvo ietekmi, ļaujot izmantot jaunas tehnoloģijas, piemēram, tālveselības tehnoloģijas, e-pārvaldes risinājumus un izglītības pakalpojumus, paverot jaunas mācību iespējas, izmantojot globālās zināšanas un veicinot mūžizglītību.

Ilgtermiņa redzējums attiecībā uz ES lauku apvidiem — pirmie soli un turpmākās darbības virzienā uz spēcīgākiem, savienotiem, noturīgiem un pārticīgiem lauku apvidiem

Referente atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas paziņojumu “Ilgtermiņa redzējums par ES lauku apvidiem” un piekrīt tā vispārējiem mērķiem. Viņa uzskata, ka tā ir vērtīgākā iespēja nodrošināt savlaicīgu debašu politisko pamanāmību un pastiprināt tik ļoti nepieciešamo steidzamo rīcību attiecībā uz lauku apvidu pašreizējo un turpmāko attīstību.

Komisijas paziņojums ir arī iespēja apzināt lauku apvidu stiprās puses un vērtību, koncentrējoties uz pozitīviem un konstruktīviem vēstījumiem, piemēram, notiekošiem inovatīviem projektiem, kuros apvienota zinātne, radošums un senču zināšanas un kuri piesaista un notur jauniešus un cilvēkus no pilsētu teritorijām.

Paziņojumā ir paredzēta virkne iniciatīvu un politikas instrumentu, lai lauku apvidi varētu maksimāli izmantot savu potenciālu.

Lauku rīcības plānam vajadzētu radīt iespējas lauku apvidu teritoriālās kohēzijas veicināšanai. Referente uzskata, ka šim rīcības plānam būtu jāklūst par pastāvīgu dinamisku instrumentu, kas būtu elastīgs un pielāgojams attīstībai uz vietas, un aicina Komisiju un dalībvalstis tā īstenošanai piešķirt augstāko prioritāti, nosakot skaidrus sasniedzamos mērķrādītājus, lai līdz 2040. gadam sasniegtu mērķus — spēcīgākus, savienotākus, noturīgākus un pārtikušākus lauku apvidus.

Referente pilnībā atbalsta Lauku pakta izstrādi, kam jāizpaužas kā stingrām saistībām un efektīvam rīcības plānam, skaidri definējot konkrētus mērķus, sasniedzamos rezultātus, pārvaldības un uzraudzības sistēmu un institucionālos pienākumus, ja ir vēlme īstenot plānotos centienus, kā arī apmierināt lauku apvidu vajadzības un iedzīvotāju vēlmes.

Lauku aspektu nostiprināšanas mehānisms, kas palīdz labāk noteikt un ņemt vērā Eiropas rīcībpolitiku iespējamo ietekmi un sekas uz lauku apvidiem to izstrādes, pārskatīšanas un novērtēšanas laikā jau sen ir vajadzīgs, un tas ir efektīvi un nekavējoties jāīsteno. Referente mudina dalībvalstis, izmantojot Komisijas pieredzi un palīdzību, arī veicināt efektīvu lauku aspektu nostiprināšanas mehānismu izstrādi un īstenošanu valsts līmenī.

Referente pauž nožēlu par to, ka Komisijas paziņojums nāca klajā novēloti, liedzot to pilnībā integrēt pašreizējā plānošanas satvarā, politikas plānošanā un pasākumos paziņojuma potenciāla pilnīgai atraisīšanai.

Referente ir cieši pārliecināta, ka ir vajadzīgi konkrēti priekšlikumi tūlītējai īstermiņa rīcībai; lauku apvidi nevar atļauties gaidīt. Tāpēc viņa aicina Komisiju nodrošināt, ka tiek pienācīgi ņemta vērā lauku teritoriālā dimensija, un reizi gadā KLP stratēģiskajos plānos, kohēzijas politikas programmās un atveseļošanas un noturības plānos novērtēt tās īstenošanu un ietekmi. Viņa arī atgādina, ka visām ES rīcībpolitikām un fondiem — gan kopīgiem, gan tieši pārvaldītiem — ir jādod sava artava atbalsta lauku apvidiem nodrošināšanā;

Vienlaikus dalībvalstīm pašreizējo DFS un nacionālo programmu īstenošanas laikā ir arī jārisina lauku apvidu specifiskās problēmas un jānodrošina investīcijas, kas vajadzīgas sociālajai iekļaušanai un darbvietu radīšanai, lai veicinātu konkurētspēju un nodrošinātu taisnīgu digitālo un zaļo pārkārtošanos.

Vairāku fondu pieeja varētu ievērojami palīdzēt lauku vajadzības apmierināt integrētāk. Tomēr joprojām visi šķēršļi nav novērsti, un referente aicina Komisiju uzlabot sinerģiju un koordināciju starp Eiropas finansēšanas instrumentiem un valstu instrumentiem, kā arī tiekties uz vienkāršošanu, jo īpaši attiecībā uz mazākiem projektiem, kas ir svarīgi lauku apvidiem.

Referente norāda, ka Eiropas lauku apvidi ir ļoti atšķirīgi. Lauku apvidi pilsētu centru tuvumā, attālos apgabalos vai kalnu apgabalos, kā arī tālākajos reģionos saskaras ar dažādām problēmām, kas līdz ar to prasa mērķtiecīgas attīstības stratēģijas un risinājumus.

Nesen publicēta un Komisijas atbalstīta pētījuma secinājumos ir apstiprināta programmas *LEADER* efektivitāte ilgtspējīgas lauku attīstības visā ES veicināšanā un tādu risinājumu izstrādē, kas pievēršas ekonomiskām, sociālām un attīstības problēmām un iespējām vietējā līmenī. Referente aicina dalībvalstis atbalstīt *LEADER/SVVA* iniciatīvas, atvieglot un veicinot vairāku fondu pieejas, vienlaikus uzskatot, ka *SVVA* jēgpilna atvēršana ES līmenī no visiem attiecīgajiem fondiem, tostarp *ELFLA*, veicinātu spēcīgāku ilgtspējīgu teritoriālo attīstību.

Šī nevienveidība prasa veidot vairāk uz kopienu balstītu politiku un īpaši pielāgotus risinājumus, iesaistot vietējos dalībniekus, iestādes un pilsoniskās sabiedrības organizācijas, un tāpēc referente uzstāj, ka tiem ir jāuzņemas aktīva loma visos rīcībpolitikas izstrādes posmos no lēmumu pieņemšanas līdz īstenošanai un novērtēšanai. To līdzdalība rada pievienoto vērtību ar unikālu pieredzi un zināšanām par dažādajām problēmām uz vietas. Turklāt ieinteresēto personu viedokļa paušana lēmumu pieņemšanā ir svarīga, lai nodrošinātu politisko leģitimitāti un līdzatbildību par intervences pasākumiem. Referente ir stingri pārliecināta, ka tas veicinās lielāku sociālo kohēziju un piederības sajūtu.

Spēju veidošana, jo īpaši visattālākajos un mazāk apdzīvotajos apgabalos, ir būtiska, lai lauku kopienām būtu lielāka teikšana lēmumu pieņemšanas procesu veidošanā.

Tomēr, lai gan ES tiesību aktos ir paredzētas daudzlīmeņu pārvaldības pieejas un partnerības, joprojām ir vērojama pretestība pret šo principu pilnvērtīgu piemērošanu. Dalībvalstīm ir jāsekmē šīs pieejas, nosakot atbildību attiecīgajā vietējā līmenī un nodrošinot politisko līdzatbildību un stingru rīcībpolitiku un investīciju koordināciju visos pārvaldības līmeņos.

Referente prasa ilgtermiņa redzējuma pārveidi par patiesu Eiropas līmeņa lauku stratēģiju, kas būtu pilnībā jāintegrē nākamajos plānošanas periodos, un mudina visas dalībvalstis izstrādāt lauku stratēģijas valsts līmenī. Turklāt tā uzskata, ka izvērtējumam, ko Komisija izziņoja, ka tā veiks līdz 2023. gada vidum, vajadzētu pavērt ceļu tam, lai pilnībā integrētu Lauku rīcības

plānu 2028.–2034. gada plānošanas periodā.

Referente uzskata, ka ir ļoti svarīgi, lai Komisija novērtētu Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) atdalīšanas no Kopīgo noteikumu regulas iespējamo ietekmi, kad tiek izstrādātas integrētās teritoriālās pieejas lauku apvidos, cenšoties pienācīgi apgādāt ar informāciju priekšlikumus nākamajam plānošanas periodam.

ES ir globāls dalībnieks, kas dod ieguldījumu starptautiskā miera un attīstības panākšanā, un ir ļoti ieinteresēta veidot partnerības ārpus tās robežām, lai veicinātu pārtikušākas lauku sabiedrības un ekonomikas ar abpusēju ilgtermiņa ieguvumu.

Noslēgumā referente vēlas piebilst, ka viņa uzskata, ka Eiropas lauku apvidiem ir būtiska loma mūsu kontinenta ekonomiskās, sociālās un vides funkcionēšanas veicināšanā. To nozīmi nevar novērtēt pārāk augstu, un šis ilgtermiņa redzējums ir labs sākumpunkts ceļā uz nākotni, savukārt jau tagad ir vajadzīga drosmīga un efektīva rīcība lauku apvidu labā, sadarbojoties ar visiem dalībniekiem un visos līmeņos, lai lauku apvidus padarītu stiprākus, savienotākus, noturīgākus un pārtikušākus.

20.6.2022

REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS KOMITEJAS ATZINUMS

Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejai

par ilgtermiņa redzējumu attiecībā uz ES lauku apvidiem — virzība uz spēcīgākiem, labāk savienotiem, noturīgākiem un pārticīgākiem lauku apvidiem līdz 2040. gadam
(2021/2254(INI))

Atzinuma sagatavotājs (*): *Álvaro Amaro*

(*): Iesaistītā komiteja — Reglamenta 57. pants

IEROSINĀJUMI

Reģionālās attīstības komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Lauksaimniecības un lauku attīstības komiteju rezolūcijas priekšlikumā iekļaut šādus ierosinājumus:

1. atzinīgi vērtē Komisijas 2021. gada 30. jūnija paziņojumu par ilgtermiņa redzējumu attiecībā uz ES lauku apvidiem, tostarp apņemšanos neatstāt novārtā nevienu personu un nevienu apvidu un tuvināt ES tās pilsoņiem; uzsver, ka ir svarīgi pievērst uzmanību lauku apvidiem, kā arī lauku un pilsētu saiknēm un ka ir īpaši jāpievēršas to problēmām un potenciālam; uzsver, ka lauku apvidu attīstībai joprojām ir liela nozīme ES darba kārtībā, jo lauku apvidiem ir aktīva loma ES virzībā uz zaļo un digitālo pārkārtošanos;
2. atzinīgi vērtē jauno Lauku paktu, ar kuru Komisija nāca klajā 2021. gada 20. decembrī un kura mērķis ir iesaistīt ES, valstu, reģionālā un vietējā līmeņa dalībniekus, lai atbalstītu ilgtermiņa redzējuma kopīgos mērķus, veicinātu ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju un reaģētu uz lauku kopienu kopīgajiem centieniem, mudinot ieinteresētās personas un dalībniekus pievienoties Lauku pakta kopienai un dalīties savās pārdomās un idejās par tā īstenošanu un turpmāko attīstību; turklāt atzinīgi vērtē ES Lauku rīcības plānu un lauku aspektu nostiprināšanas mehānismu, kas izstrādāts, lai novērtētu turpmāko ES iniciatīvu ietekmi uz lauku apvidiem;
3. norāda, ka Regulas (ES) 2021/1058 par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un Kohēzijas fondu 10. pantā ir paredzēts atbalsts mazāk labvēlīgiem reģioniem un teritorijām, piemēram, tām teritorijām, kurās ir ģeogrāfiski vai demogrāfiski traucēkļi;
4. pauž nožēlu par to, ka ilgtermiņa redzējums tika iesniegts tikai pēc tam, kad bija noslēgušās sarunas par kohēzijas politikas un kopējās lauksaimniecības politikas (KLP)

noteikumiem 2021.–2027. gadam, un pēc tam, kad jau bija pieņemts ES budžets šim periodam un lielākā daļa dalībvalstu jau bija ieplānojušas ieguldījumus saskaņā ar Atvērto lauku un noturības mehānismu; atgādina, ka sinerģija starp šiem līdzekļiem un citiem attiecīgiem ES, valstu un reģionāliem līdzekļiem ir būtiska lauku apvidu un to iedzīvotāju nākotnei;

5. norāda, ka Covid-19 krīze ir parādījusi — ES iedzīvotājiem ir vēlme pēc laukiem, un viņi ir sapratuši, ka daļa no pašreizējās krīzes risinājuma varētu būt meklējama lauku apvidos, kas piedāvā plašas iespējas, tostarp tāl darbu;
6. aicina Padomi savos secinājumos skaidri paust nepieciešamību rīkoties attiecībā uz lauku apvidiem, jo īpaši nolūkā risināt problēmas, ar kurām tie saskaras, tostarp attiecībā uz apvidiem ar ģeogrāfiskām īpatnībām, piemēram, kalnu, salu un tālākajiem reģioniem, mazapdzīvotiem apgabaliem ziemeļos un citiem apgabaliem ar zemu iedzīvotāju blīvumu;
7. atgādina, ka ES lauku apvidi saskaras ar vairākām problēmām, piemēram, sabiedrības novecošanu, kas izraisa darbspējīgā vecuma cilvēku skaita samazināšanos, kā arī vāju darba tirgu, infrastruktūras un pakalpojumu nepietiekamību, vāji diversificētu ekonomiku, zemiem ienākumiem apvienojumā ar augstāku nabadzības un sociālās atstumtības risku, lauksaimniecības zemes pamešanu, izglītības iestāžu nepietiekamību, priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas īpatsvara pieaugumu un digitālo plaisu;
8. turklāt norāda, ka demogrāfiskās problēmas, kas skar lauku iedzīvotājus, ir īpaši aktuālas ES lauksaimniecībā nodarbinātajiem iedzīvotājiem, jo lielākā daļa lauksaimnieku ir vecāki par 55 gadiem, savukārt gados jaunu lauksaimnieku ir maz, un tas rada problēmu saistībā ar paaudžu nomaiņu lauksaimniecībā, jo lauksaimniekiem ir būtiska nozīme ne tikai pārtikas ražošanā ES iedzīvotājiem, bet arī lauku apvidu apdzīvošanā; tādēļ aicina Komisiju šajā nolūkā izstrādāt stratēģijas;
9. uzsver, ka, neraugoties uz iepriekš minētajām problēmām, lauku apvidi piedāvā labas iespējas un to daudzveidība ir liela ES priekšrocība, jo tie nodrošina pārtikas un vides resursus un var sniegt ieguldījumu cīņā pret klimata pārmaiņām, nodrošinot alternatīvas fosilajam kurināmajam un veicinot aprites ekonomiku;
10. aicina vairāk ieguldīt lauku apvidu digitalizācijā un uzsver, ka digitālā savienojamība ir ārkārtīgi svarīga, lai nodrošinātu infrastruktūru, sabiedriskos un veselības pakalpojumus un pasākumus cilvēku ikdienai, tādējādi novēršot iedzīvotāju skaita samazināšanos lauku apvidos;
11. norāda, ka lauku apvidu IKP uz vienu iedzīvotāju ir ievērojami zemāks par Eiropas vidējo rādītāju; atgādina, ka ES kohēzijas politika, kuras mērķis ir veicināt Savienības ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, ir ļoti svarīga lauku apvidiem, jo īpaši tiem, kam jāpievērš īpaša uzmanība saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 174. pantu; turklāt atgādina, ka ES kohēzijas politikā ir atzīta ilgtspējīgas lauksaimniecības lielā nozīme un ka tā attiecas uz visiem pārvaldības līmeņiem, jo īpaši vietējām un reģionālajām iestādēm;
12. uzskata, ka vietējās un reģionālās kopienas kopā ar vietējiem uzņēmumiem, nevalstiskajām organizācijām (NVO) un vietējām rīcības grupām vislabāk izprot lauku

kopienu problēmas; kā viens no likumdevējiem uzsver, ka lauku aspektu nostiprināšanas mehānisms, ar ko novērtē ES likumdošanas iniciatīvu ietekmi uz lauku apvidiem, jānosaka kā obligāti īstenojams, un iesaka dalībvalstīm īstenot šādu mehānismu, tostarp valsts, reģionālā un vietējā līmenī;

13. uzsver, cik svarīgi ir stiprināt augšupēju pieeju lauku un vietējai attīstībai, — tas ir sociālās inovācijas un spēju veidošanas instruments, kas lauku iedzīvotājiem dod iespējas, ļaujot viņiem uzņemties atbildību par savu kopienu attīstību un izstrādāt un īstenot stratēģijas un projektus;
14. prasa Komisijai ierosināt vienotu funkcionālo lauku apvidu definīciju ES mērogā; atzinīgi vērtē priekšlikumu izveidot ES Lauku novērotavu, lai vēl vairāk uzlabotu datu vākšanu un analīzi; uzsver, ka dalībvalstīm, izstrādājot lauku attīstības plānus, būtu jāņem vērā katras dalībvalsts un reģiona īpatnības;
15. uzsver, ka sabiedrības virzīta vietējā attīstība, līdzīgi kā *LEADER* programma, nodrošina, ka ES iedzīvotāji lauku apvidos tiek iesaistīti lēmumu pieņemšanas un īstenošanas procesā, par ko liecina tās milzīgie panākumi lauku un reģionālajā attīstībā, jo īpaši ilgtermiņā; aicina Komisiju un dalībvalstis pastiprināt *LEADER* programmu, garantējot vietējām rīcības grupām augstu autonomijas līmeni attiecībā uz to sastāvu un lēmumu pieņemšanu, nodrošinot, ka vietējās rīcības grupas ietvaros nav jāpārgrupē lejupēja apvidu un ciematu struktūra, bet ciemati var autonomi sapulcēties un apvienot spēkus šādā grupā, samazinot administratīvo slogu vietējām iestādēm, vienkāršojot piekļuvi, veicinot vietējo iedzīvotāju līdzdalību sabiedrības virzītas attīstības projektos un sekmējot līdzdalību vietējās rīcības grupās; Tīkmēr aicina kohēzijas politikā kopumā stiprināt sabiedrības virzītu vietējo attīstību un panākt dažādu ieinteresēto personu plašāku līdzdalību;
16. aicina Komisiju un dalībvalstis garantēt, ka iniciatīva par ilgtermiņa redzējumu attiecībā uz lauku apvidiem ietver praktiskus risinājumus un atbalsta līdzekļus, lai risinātu demogrāfiskās pārmaiņas, ar kurām saskaras lauku apvidi, un atkārtoti uzsver, ka ir jāīsteno integrēti projekti, kuru pamatā ir Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) programmas, kohēzijas politika, valstu stratēģiskie plāni saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un instrumenti, kas noteikti valstu atvēršanas un noturības plānos;
17. aicina Komisiju nodrošināt, ka katras dalībvalsts stratēģiskais plāns, kura pamatā ir kopējā lauksaimniecības politika, kā arī pašreizējās kohēzijas politikas programmas ir izstrādātas atbilstīgi mērķiem, kas izvirzīti paketē "Gatavi mērķrādītājam 55 %", Eiropas zaļajā kursā, stratēģijā "No lauka līdz galdam" un Biodaudzveidības stratēģijā, un ka šie plāni un programmas atspoguļo katra reģiona īpašās iezīmes;
18. uzsver, ka ES lauksaimniecības un pārtikas nozarē ievērojamu daļu darba veic zemu atalgoti darba ņēmēji, jo īpaši sezonas darba ņēmēji, kuri ļoti bieži dzīvo nestabilos apstākļos; tādēļ uzsver, ka ir jāstiprina ES sociālās programmas nozīme, lai panāktu lielāku minimālo algu, labus darba apstākļus un sociālo integrāciju;
19. aicina lauku apvidiem nodrošināt labāku piekļuvi finansējumam, lai veicinātu ieguldījumus vietējā enerģētikas pārkārtošanā, tostarp energoefektivitātē, decentralizētā enerģijas sadalē un aprites ekonomikā, kā arī vietējā ražošanā un patēriņā;

20. aicina turpmākajos kohēzijas politikas noteikumos stiprināt lauku dimensiju, tostarp ietvert šim nolūkam paredzētu finansējumu, izmantojot daudzfondu pieeju un sinerģiju un papildināmību starp ES fondiem, piemēram, Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai, Eiropas Sociālo fondu Plus (ESF+) un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu (*EMFAF*); ierosina Komisijai pēc tam, kad ir notikusi sabiedriskā apspriešana, uzsākt pētījumu par iespēju lauku apvidiem piešķirt daļu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda un Kohēzijas fonda līdzekļiem, tā papildinot citus lietderīgus ieguldījumus, jo īpaši tajos apvidos, kas aptver vairāk nekā vienu reģionu; apzinās, ka gandrīz 25 % no visiem Eiropas Reģionālās attīstības fonda un Kohēzijas fonda ieguldījumiem 2014.–2020. gadā tika veikti lauku apvidos, par kuru atrašanās vietu ziņoja valstu iestādes²⁶, un ka aptuveni 30 % ES iedzīvotāju dzīvo lauku apvidos, kas ir vairāk nekā 80 % no ES teritorijas²⁷; uzsver, ka īpaša uzmanība būtu jāpievērš reģioniem ar ģeogrāfiskām īpatnībām, piemēram, kalnu, salu un tālākajiem reģioniem, mazapdzīvotiem apgabaliem ziemeļos un citiem apgabaliem ar zemu iedzīvotāju blīvumu; aicina dalībvalstis nodrošināt taisnīgu finansiālā atbalsta sadalījumu lauku apvidiem, lai panāktu vienlīdzīgu attīstību gan dalībvalstu iekšienē, gan starp tām; uzskata, ka ir svarīgi koordinēt dažādu ES fondu darbu ES, valstu, reģionālā un vietējā līmenī;
21. aicina kohēzijas politikā no jauna iekļaut Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai, jo, izmantojot visaptverošu pieeju, lauku attīstība ietver ne tikai lauksaimniecību, bet arī reģionālo attīstību;
22. vērš uzmanību uz īpašajām problēmām, ar kurām saskaras lauku apvidi, kuros notiek strukturālas pārmaiņas, vai pārveides procesiem, kas vajadzīgi, lai īstenotu zaļo pārkārtošanos, piemēram, enerģijas izmantošanas vai ražošanas jomā;
23. uzsver, ka ilgtermiņa redzējuma galvenajam mērķim vajadzētu būt cīņai pret iedzīvotāju skaita samazināšanos, intelektuālā darbaspēka emigrāciju, novecošanu, lauku pamešanu un klimata pārmaiņām, lai padarītu lauku apvidus pievilcīgākus, tostarp veicot ieguldījumus ilgtspējīgā infrastruktūrā un nodrošinot atbilstošus publiskos un privātos pakalpojumus, piemēram, enerģiju, veselības aprūpi, izglītību un apmācību, kultūru, efektīvu savienojamību un digitalizāciju, mazumtirdzniecību, pasta, banku un sociālos pakalpojumus, kā arī inovatīvus mobilitātes risinājumus un ekonomikas dažādošanu, tostarp ieguldījumus radošajās nozarēs un tūrismā, darbvietu radīšanā un pašnodarbinātu personu, mikrouzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) atbalstā uzsver — ir svarīgi nodrošināt, lai pašreizējās ES finansējuma programmas papildinātu dažādos lauku attīstības aspektus un būtu sinerģijā ar tiem, tādējādi optimizējot to izmantošanu;
24. uzsver, ka lauku apvidos ir ievērojami jāuzlabo piekļuve veselības aprūpei un inovatīviem veselības aprūpes risinājumiem, vajadzības gadījumā izmantojot piemērotus un pārrobežu medicīniskos risinājumus un pakalpojumus, piemēram, pienācīgi aprīkotas autobusus, kuros lauku apvidu iedzīvotāji var veikt profilaktiskus skrīninga testus vai saņemt konsultācijas;
25. uzsver, ka ir svarīgi panākt pārtikas nodrošinājumu un ka tā sasniegšanā liela nozīme ir

²⁶ Komisijas dienestu 2021. gada 30. jūnija darba dokuments, kas pievienots Komisijas paziņojumam par ilgtermiņa redzējumu attiecībā uz ES lauku apvidiem (SWD(2021)0166), 118. lpp.

²⁷ Kā norādīts Komisijas paziņojuma par ilgtermiņa redzējumu attiecībā uz ES lauku apvidiem pirmajā daļā.

maziem un vidējiem lauksaimniekiem, un ka ir svarīgi ir piesaistīt jaunus lauksaimniekus, lai novērstu lauku apvidu pamešanu;

26. uzsver, ka ir jāpāriet uz ilgtspējīgām ražošanas metodēm, jāveicina īsu piegādes ķēžu attīstība un produkti jāpārstrādā vietējā līmenī, lai patērētājiem nodrošinātu kvalitatīvu un veselīgu pārtiku, kas iegūta, izmantojot ilgtspējīgākas metodes, kuras var radīt jaunas iespējas lauksaimniekiem un lauku ekonomikai;
27. uzsver, ka lauku apvidos saimnieciskā darbība ir jādažādo, izmantojot mazoglekļa ražošanas metodes, lai radītu jaunas nišas un iespējas, kas ļaus lauku kopienām piedāvāt jaunas darbvietas arī citās nozarēs, kas nav lauksaimniecības pārtikas nozare;
28. uzsver — ja darbvietas vai citas ekonomiskās iespējas ir ierobežotas un algas ir zemas, izglītots un kvalificēts darbaspēks parasti pārceļas uz apvidiem ar lielākām darba iespējām, un šī tendence situāciju lauku apvidos padara vēl nedrošāku; uzsver, ka rodas jaunas attālinātā darba iespējas, un aicina izveidot vairāk kopīgu darba telpu un "ciemata biroju", lai savestu kopā cilvēkus, kas lauku apvidos strādā attālināti, tādējādi viņus mudinot palikt šajos reģionos; tādēļ aicina Komisiju izveidot ES dotāciju sistēmu nodarbinātībai lauku apvidos, kas ļautu dalībvalstīm un to reģioniem novērst lauku iedzīvotāju aizplūšanu un pārliecināt tāldarbiniekus pārcelties uz lauku apvidiem, kuros ir piekļuve dabai, zemāka īres maksa un mazāka oglekļa pēda;
29. uzsver kultūras infrastruktūras un iniciatīvu būtisko nozīmi lauku apvidos attiecībā uz sociālo kohēziju, teritoriālo pievilcību un ekonomikas dinamismu, jo tādējādi tiek savesti kopā cilvēki un nodrošināta kultūras apmaiņu; aicina koordinēti atbalstīt šos kultūras projektus, jo īpaši izmantojot ES struktūrfondus, lai nodrošinātu, ka attiecīgie ieguldījumi ir efektīvi un ilgtspējīgi; turklāt aicina lauku apvidos izstrādāt īpašus projektus sadarbībā ar ieinteresētajām personām;
30. uzsver, ka ģimenes lauku saimniecības ir Eiropas lauksaimniecības iezīme, un aptuveni 90 % no 22 miljoniem lauksaimniecībā nodarbināto personu ir citu lauksaimniecībā nodarbināto personu ģimenes locekļi; tādēļ uzskata, ka, izstrādājot strukturālu sociālo atbalstu un reģionālās attīstības programmas, īpaša uzmanība būtu jāpievērš ģimenēm un sievietēm lauku apvidos;
31. aicina atbalstīt līdztiesību un integrētu pieeju dzimumu līdztiesības nodrošināšanai, jo īpaši lauku apvidos; uzsver lauku apvidos dzīvojošo sieviešu īpašo ieguldījumu, jo viņām ir liela nozīme pilsoniskajā sabiedrībā un ilgtspējīgā ekonomikas izaugsmē, un vienlaikus viņas saskaras ar grūtībām piekļūt darba tirgum un sabiedriskajiem pakalpojumiem, piemēram, veselības aprūpei un bērnu aprūpei; uzsver jaunu sieviešu nozīmi lauku apvidos un to, ka lauku sabiedrībā viņas ir pakļautas riskam nokļūt nestabilā situācijā;
32. uzsver pārdomātas specializācijas stratēģiju nozīmi lauku apvidu nākotnei un to, ka īpaša uzmanība jāpievērš jauniešiem, sievietēm, inovācijai, zināšanu apmaiņai un sadarbībai, tostarp jaunuzņēmumu ciematu forumam un Eiropas viedo ciematu forumam; apstiprina, ka dzimumu līdztiesības nodrošināšana, kā noteikts pašlaik spēkā esošajā Kopīgo noteikumu regulā, ir svarīgs solis uz priekšu, kas varētu palīdzēt ES risināt demogrāfiskās problēmas tās reģionos, vienlaikus veicinot sieviešu iekļaušanu un palielinot sieviešu nodarbinātības līmeni;

33. aicina viedos ciematus padarīt par pamatprojektu, nevis tos iekļaut tikai kā daļu no pētniecības un inovācijas pamatrīcības lauku apvidos; uzsver, ka gudro ciematu ekosistēmā publiskā un privātā sektora partnerības nodrošina svarīgas iespējas pašnodarbinātām personām, mikrouzņēmumiem un MVU, kā arī attiecībā uz darbvietu radīšanu, inovāciju, lauku pievilcību un cīņu pret iedzīvotāju skaita samazināšanos;
34. uzsver, ka viedo ciematu īstenotā augšupējā pieeja var radīt demokratizējošu un radikalizāciju mazinošu ietekmi uz lauku iedzīvotājiem, kuri ir uzņēmušies atbildību par savu kopienu;
35. uzsver iespējas, ko zaļā pārkārtošanās un zaļā ekonomika var sniegt, radot nodarbinātības iespējas, tostarp zaļās darbvietas, lai palielinātu lauku apvidu noturību pret dabas katastrofām, klimata pārmaiņām un ekonomikas krīzēm un no jauna pievērstu uzmanību lauku apvidiem, jo īpaši tālākajos reģionos; šajā sakarā atzinīgi vērtē pašreizējās iniciatīvas attiecībā uz enerģētikas pārkārtošanu lauku apvidos; uzsver lauku apvidu nozīmi pārtikas un enerģijas pašpietiekamības un atjaunojamo izejvielu nodrošināšanā Eiropā; norāda uz bioekonomikas, aprites ekonomikas un dabas pakalpojumu potenciālu, ko piedāvā lauku apvidi; tomēr norāda, ka šis process ir sarežģīts un ka problēmu skaits atšķiras atkarībā no katras dalībvalsts individuālās situācijas; šajā sakarā, jo īpaši saistībā ar pašreizējo globālo krīzi, paredz pakāpenisku pieeju, kas ietver nepieciešamos pasākumus virzībā uz klimatneitralitāti, ņemot vērā bada un enerģētiskās un ekonomiskās nabadzības riskus un pieaugošās sociālās un reģionālās atšķirības;
36. atzīst, ka tūrisms var sniegt būtiskas iespējas lauku apvidiem un var būt nozīmīgs ienākumu avots lauku kopienām; norāda — ilgtspējīgi attīstot tūrismu, kas ir vērstas uz atpūtas zveju un makšķerēšanu jūrā vai saldūdenī, var veicināt lauku apvidu attīstību, jo tādējādi gada griezumā tūristi tiek piesaistīti ilgāku laiku; uzsver, ka dalībvalstis var izmantot Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un citus ES struktūrfondus, lai arvien vairāk atbalstītu šādus projektus; uzsver zvejniecības vietējo rīcības grupu nozīmi šādu pasākumu attīstībā lauku un attālos apvidos; aicina Komisiju uzlabot datu vākšanu par atpūtas zvejas un makšķerēšanas tūrisma vidisko, sociālo un ekonomisko ietekmi lauku apvidos un ierosināt konkrētus pasākumus šo pasākumu tālākai attīstībai lauku un attālos reģionos, jo īpaši tur, kur to potenciāls netiek pietiekami izmantots;
37. norāda, ka Covid-19 un klimata pārmaiņu dēļ lauku tūrisma reģioni saskaras ar mainīgiem ceļošanas paradumiem; uzskata, ka ritenbraukšana, pārgājieni, mikoloģijas tūrisms, labsajūtas tūrisms, gastronomija, kopienas mākslas vai mākslas darbnīcas un izstāžu centri varētu būt svarīgi turpmākai ilgtspējīgai tūrisma attīstībai lauku apvidos; turklāt uzskata, ka kultūras mantojuma un mākslas un radošo profesiju pārstāvju ieguldījums ilgtspējīgas un pārtikušas nākotnes veidošanā un lauku apvidu pievilcības uzlabošanā tūristu vidū uzlabos arī šo kopienu ekonomisko labklājību;
38. uzsver, ka atjaunīgās enerģijas ražošana ir arī iespēja lauku apvidiem cīnīties pret enerģētisko nabadzību un nodrošināt enerģētisko neatkarību; turklāt uzsver, ka atjaunīgās enerģijas ražošanas iekārtas lauku apvidos, visticamāk, tiks uztvertas labvēlīgāk, ja šie apvidi saņems daļu no ieņēmumiem, kas gūti no šīs ražošanas;

39. uzskata, ka lauku un pilsētu teritoriju savienošana būtu jāstiprina un jārisina savstarpēji papildinošā veidā, lai attiecīgi īstenotu lauku stratēģijas un rīcības plānus; uzsver, ka lauku apvidos, jo īpaši attālos lauku apvidos, būtiskas ir partnerības, kā arī starptautiska sadarbība starp lauku apvidiem; uzsver, ka ir svarīgi cīnīties pret digitālo plaisu pilsētu un lauku apvidu starpā, jo īpaši attiecībā uz ātrdarbīgas platjoslas savienojamību un digitālo prasmju un prasmju pilnveides veicināšanu, izmantojot izglītības un apmācības iniciatīvas, piemēram, digitālos kuponus, kas var uzlabot digitālo prasmju attīstību lauku apvidos; uzskata, ka ES struktūrfondi būtu jāizmanto īpašu digitālās pratības programmu finansēšanai lauku apvidos;
40. norāda, ka Eiropas teritoriālās sadarbības (*Interreg*) projekti veido pārrobežu paraugpraksi attiecībā uz to, kā jāizstrādā inovatīvas pieejas integrētai teritoriālajai attīstībai; norāda, ka īpaša uzmanība būtu jāpievērš infrastruktūrai un pārrobežu sadarbībai lauku pierobežas reģionos;
41. uzsver uzņēmējdarbības, sociālās ekonomikas un sociālās inovācijas, tostarp ar senioriem saistītās jeb tā saucamās sudraba ekonomikas, nozīmi, sevišķi attiecībā uz Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanu lauku apvidos; aicina dalībvalstis un Komisiju palielināt informētību un atvieglot finansējuma pieejamību uzņēmējiem un pašnodarbinātām personām lauku apvidos; mudina dalībvalstis un reģionālās un vietējās pašvaldības izmantot esošos ES struktūrfondus, lai atbalstu īpaši vērstu uz sievietēm uzņēmējām un pašnodarbinātām sievietēm, kā arī apkarotu nabadzību un sociālo atstumtību, aizstāvot bērnu, vecāka gadagājuma cilvēku un sieviešu tiesības un dzimumu līdztiesību, veicinot personu ar invaliditāti iekļaušanu un integrējot migrantus, bēgļus un atstumtas kopienas;
42. uzsver lauku apvidu daudzveidību un daudzlīmeņu pārvaldības, augšupēju instrumentu un īpaši pielāgotu teritoriālu pieeju izšķirošo nozīmi ilgtermiņa redzējuma īstenošanā, galvenokārt mazāk attīstītos, kalnu, salu un tālākajos reģionos, mazapdzīvotos apgabalos ziemeļos un citos apgabalos ar zemu iedzīvotāju blīvumu;
43. atzinīgi vērtē Komisijas nodomu līdz 2023. gada vidum izvērtēt ES un tās dalībvalstu finansētos pasākumus, kas īstenoti lauku apvidos; turklāt atzinīgi vērtē to, ka šis izvērtējums tiks iekļauts publiskajā ziņojumā, kura mērķis ir apzināt jomas, kurās, pamatojoties uz ES Lauku rīcības plānu, joprojām ir vajadzīgs lielāks atbalsts un finansējums, tostarp turpmākais plāns;
44. uzsver, ka ir jāmācās citam no cita un jāizmanto dažu lauku apvidu veiksmes stāstu potenciāls; šajā nolūkā aicina nodrošināt papildu apmaiņas iespējas un izveidot platformas lauku apvidos un starp tiem, lai veicinātu kohēziju, solidaritāti un apmaiņu ES mērogā.

INFORMĀCIJA PAR PIEŅEMŠANU ATZINUMU SNIEDZOŠAJĀ KOMITEJĀ

Pieņemšanas datums	15.6.2022
Galīgais balsojums	+: 38 -: 0 0: 0
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	François Alfonsi, Pascal Arimont, Adrian-Dragoș Benea, Rosanna Conte, Corina Crețu, Rosa D'Amato, Christian Doleschal, Raffaele Fitto, Chiara Gemma, Mircea-Gheorghe Hava, Krzysztof Hetman, Manolis Kefalogiannis, Constanze Krehl, Elżbieta Kruk, Dan-Ștefan Motreanu, Andželika Anna Mozdżanowska, Niklas Nienaf, Andrey Novakov, Younous Omarjee, Alessandro Panza, Tsvetelina Penkova, Caroline Roose, Marcos Ros Sempere, André Rougé, Susana Solís Pérez, Monika Vana
Aizstājeji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Álvaro Amaro, Asger Christensen, Laurence Farreng, Sandro Gozi, Jan Olbrycht, Dimitrios Papadimoulis, Rovana Plumb, Peter Pollák, Simone Schmiedtbauer
Aizstājeji (209. panta 7. punkts), kas bija klāt galīgajā balsošanā	Pietro Fiocchi, Eero Heinäluoma, Antonio Maria Rinaldi

ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA

38	+
ECR	Pietro Fiocchi, Raffaele Fitto, Elżbieta Kruk, Andželika Anna Możdżanowska
ID	Rosanna Conte, Alessandro Panza, Antonio Maria Rinaldi, André Rougé
NI	Chiara Gemma
PPE	Álvaro Amaro, Pascal Arimont, Christian Doleschal, Mircea-Gheorghe Hava, Krzysztof Hetman, Manolis Kefalogiannis, Dan-Ştefan Motreanu, Andrey Novakov, Jan Olbrycht, Peter Pollák, Simone Schmiedtbauer
Renew	Asger Christensen, Laurence Farreng, Sandro Gozi, Susana Solís Pérez
S&D	Adrian-DraGoş Benea, Corina Creţu, Eero Heinäluoma, Constanze Krehl, Tsvetelina Penkova, Rovana Plumb, Marcos Ros Sempere
The Left	Younous Omarjee, Dimitrios Papadimoulis
Verts/ALE	François Alfonsi, Rosa D'Amato, Niklas Nienab, Caroline Roose, Monika Vana

0	-

0	0

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas

17.6.2022

SIEVIEŠU TIESĪBU UN DZIMUMU LĪDZTIESĪBAS KOMITEJAS ATZINUMS

Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejai

par ilgtermiņa redzējumu attiecībā uz ES lauku apvidiem — virzība uz spēcīgākiem, labāk savienotiem, noturīgākiem un pārticīgākiem lauku apvidiem līdz 2040. gadam (2021/2254(INI))

Atzinuma sagatavotāja: *Christine Schneider*

PA_NonLeg

IEROSINĀJUMI

Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Lauksaimniecības un lauku attīstības komiteju rezolūcijas priekšlikumā, ko tā pieņems, iekļaut šādus ierosinājumus:

- A. tā kā dzimumu līdztiesība ir viena no Eiropas Savienības un tās dalībvalstu pamatvērtībām, kas nostiprināta Līguma par Eiropas Savienību 2. pantā, un tā kā tās veicināšana ir viens no ES galvenajiem mērķiem; tā kā dzimumu līdztiesība ir atzīta arī Līgumos un Eiropas Savienības Pamattiesību hartā; tā kā LESD 8. pantā ir noteikts dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanas princips; tā kā dzimumu līdztiesības panākšanai ir būtiska nozīme vietējo, reģionālo, ekonomisko un sociālo atšķirību mazināšanā, kā arī ES lauku apvidu konkurētspējas un taisnīgas, iekļaujošas un ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanā ilgtermiņā;
- B. tā kā sievietēm ir daudzlīmeņu loma lauku attīstībā, proti, kā darba ņēmējām, lauksaimniecēm un uzņēmumu īpašniecēm, kā arī nesamērīgi liela atbildība par savu ģimenes locekļu labklājību — darbs, kas vēsturiski ir nepietiekami novērtēts tradicionālo dzimumu stereotipu dēļ, piemēram, tiek sagaidīts, ka sievietes ir galvenās bērnu un pieaugušu apgādājamo aprūpētājas; tā kā šā iemesla dēļ sievietes biežāk nekā vīrieši strādā neoficiālajā ekonomikā un viņu būtiskā loma un nozīme lauku apvidos un to ekonomikā netiek pienācīgi atzīta;
- C. tā kā dzimumu nodarbinātības atšķirības lauku apvidos ir par 3 % lielākas nekā pilsētās un tā kā daudzām sievietēm ir nestabili darba līgumi vai arī “neredzama loma” lauku sabiedrībā, kuru dēļ viņas var nonākt neaizsargātā situācijā, piemēram, bez piekļuves sociālajai aizsardzībai vai maternitātes pabalstiem; tā kā sievietes lauku apvidos ir neaizsargātākas pret nabadzību un finansiālo atkarību no sava partnera un tie ir nopietni šķēršļi viņu emancipācijai; tā kā lauksaimniecībā nodarbināto sieviešu sociālā aizsardzība ir modernas un ilgtspējīgas lauku attīstības pamatelements; tā kā sievietes saskaras ar daudzām problēmām, cenšoties iegūt pilnīgu piekļuvi darba tirgum; tā kā dzimumu nodarbinātības atšķirība lauku apvidos ir 13 %, dažās dalībvalstīs tā sasniedz

20 %¹; tā kā lauksaimniecēm ir nozīmīga loma ģimenes saimniecībās, kas ir raksturīgas Eiropas lauksaimniecībai, jo aptuveni 90 % no 22 miljoniem lauksaimniecībā nodarbināto ir ģimenes locekļi, un tā kā tādēļ sieviešu lauku saimniecībām ir īpaši nepieciešama taisnīga atlīdzība;

- D. tā kā ES ekonomika un sabiedrība saskaras ar daudzām problēmām, kas saistītas ar demogrāfiskajām pārmaiņām, ekonomikas un sabiedrības digitalizāciju, Eiropas un globālās integrācijas palielināšanu un pāreju uz oglekļneitrālu ekonomiku, dzīvesveidu un darba modeļiem līdz 2050. gadam; tā kā šīs problēmas un iedzīvotāju skaita samazināšanās, kas saistīta ar pārvietošanos uz pilsētu teritorijām, bieži vien īpaši skar lauku apvidus; tā kā jaunas sievietes biežāk nekā jauni vīrieši pamet lauku apvidus; tā kā šī demogrāfiskā tendence apvienojumā ar savienojamības un infrastruktūras trūkumu, ražīguma problēmām un sabiedrisko pakalpojumu, tostarp izglītības un aprūpes, trūkumu vai ierobežotu piekļuvi tiem, kā dēļ sievietēm tiek liegtas daudzas iespējas, var mazināt lauku apvidu kā dzīves un darba vietu pievilcību; tā kā lauku apvidi attiecīgā gadījumā var būt pievilcīga vide indivīdiem, partnerībām, ģimenēm visā to daudzveidībā un bērniem;
- E. tā kā tiesības strādāt ir būtisks priekšnosacījums, lai sievietes varētu izmantot efektīvas vienlīdzīgas tiesības, iegūt ekonomisko neatkarību un profesionāli pilnveidoties; tā kā tādēļ būtu jāizskauž nestabila nodarbinātība, piemērojot obligātu principu, ka papildus katrai esošai darbvietai ir jāizveido vēl viena pastāvīga amata vieta, un atzīstot un nostiprinot tiesības uz darbvietām, kurās tiek ievērotas tiesības;
- F. tā kā migrantes ir visvairāk pakļautas darbaspēka ekspluatācijas, diskriminācijas, sociālo pakalpojumu un tiesiskās aizsardzības nepieejamības un ļaunprātīgas fiziskas, psiholoģiskas, ekonomiskas un seksuālas izmantošanas riskam;
- G. tā kā lauku apvidi ir daudzu cilvēku dzīvesvieta un darba vieta, kā arī visu ekonomikas nozaru uzņēmumu, jo īpaši mazo un vidējo uzņēmumu, atrašanās vieta; tā kā tie ir lauksaimnieciskās un mežsaimnieciskās ražošanas vieta, taču arī pilda svarīgas ekoloģiskās funkcijas un nodrošina telpu izklaidei un atpūtai;
- H. tā kā tiesības uz mājokli ir jāaizsargā praktiski, nodrošinot, ka indivīdiem un ģimenēm ir mājoklis, kas atbilst viņu vajadzībām un nodrošina viņu labbūtību, privātumu un dzīves kvalitāti, tādējādi palīdzot panākt sociālo taisnīgumu un kohēziju un risināt sociālās atstumtības un nabadzības problēmu;
- I. tā kā darba ņēmējus bez dokumentiem vai darba ņēmējus, kas valstī dzīvo nelikumīgi, bieži vien nodarbina mazāk labvēlīgos darba apstākļos nekā citus darba ņēmējus un tāpēc daži darba devēji pieņem darbā iepriekš minētajās kategorijās esošus cilvēkus, lai gūtu negodīgas konkurences priekšrocības; tā kā ES migrācijas politika pastiprina migranšu bez dokumentiem, kuras ir vardarbības upures un lielākoties nevēršas pēc palīdzības, neaizsargātību un nenodrošina aizsardzību;
- J. tā kā pašreizējo dzimtes normu un stereotipu dēļ sievietes savā privātajā un

¹ Casares Guillen, B., *Women in Rural Development: Integrating a gender dimension into policies for rural areas in Europe* (Sieviešu loma lauku attīstībā. Dzimumu dimensijas integrēšana Eiropas lauku apvidu politikā), *European Evaluation Society*, Roterdama, 2021.

profesionālajā dzīvē uzņemas vairākus pienākumus; tā kā, uzņemoties iepriekš minētos daudzus pienākumus, sievietes arī sniedz būtisku ieguldījumu progresa un inovācijas veicināšanā visos sabiedrības līmeņos un dzīves kvalitātes uzlabošanā, jo īpaši lauku apvidos; tā kā zaļās un digitālās pārkārtošanās radītās iespējas, kā arī Covid-19 pandēmijas sekas un attālinātā darba pieaugums ir no jauna vērsuši uzmanību uz lauku apvidiem un pavēruši jaunas iespējas dzimumu ziņā līdzsvarotākai darba videi, kas sievietēm nodrošina pilnvērtīgas iespējas; tā kā pandēmijas sekas vēl vairāk palielinās dzimumu nelīdztiesību, uzsverot to, ka ekonomikas atveseļošanai un Eiropas zaļajai un digitālajai pārveidei ir jābūt dzimumsensitīvai; tā kā lauku apvidos dzīvojošās sievietes ir šīs pārejas uz zaļāku sabiedrību un ekonomiku veicinātājas un ietekmīgas virzītājas;

- K. tā kā jaunieši ir viena no sociālajām grupām, ko visvairāk skar stāvokļa pasreizējā pasliktināšanās darba tirgū, un viņus arvien vairāk ietekmē bezdarbs, nestabila nodarbinātība un zems atalgojums, lai gan viņiem ir augstāks izglītības līmenis nekā iepriekšējām paaudzēm;
- L. tā kā pēdējos gados lauksaimniecībā nodarbināto sieviešu skaits ir lēnām palielinājies; tā kā tikai 30 % lauku saimniecību visā ES vada sievietes un tā kā šīs saimniecības parasti ir mazākas nekā tās, ko vada vīrieši, un tām ir zemāki ienākumi un mazāk iespēju piekļūt finansiālajam atbalstam; tā kā šajā skaitlī slēpjas būtiskas atšķirības starp dalībvalstīm attiecībā uz sieviešu pārstāvību lauksaimniecībā; tā kā sievietes (vismaz lauku saimniecību vadības vai pārvaldības līmenī) saņem proporcionāli mazāku atbalstu no kāda KLP pīlāra nekā vīrieši (1. pīlārs sniedz tiešu ienākumu atbalstu, un 2. pīlārs ir vērst uz atbalstu lauku attīstībai); tā kā tas ir saistīts ar to, ka sievietes parasti vada mazākus lauksaimniecības uzņēmumus, viņām pieder mazāk zemes un ir mazāka piekļuve formālai un specializētai izglītībai²; tā kā lauksaimniecībā diemžēl trūkst sieviešu un līdz ar to viņām ir mazāk iespēju iesaistīties lauku ekonomikā, piemēram, ar MVU starpniecību, kuri lauku apvidos dominē;
- M. tā kā lauku apvidos dzīvojošās sievietes saskaras ar šķēršļiem, kas viņām traucē piekļūt pienācīgai un cenas ziņā pieejamai veselības aprūpei, tostarp klīnikās un slimnīcās, kā arī ar seksuālās un reproduktīvās veselības, ģimenes plānošanas un konsultāciju pakalpojumiem, un saņemt atbalstu gadījumos, kad viņas ir cietušas no dzimumbalstītas vardarbības; tā kā šīs grūtības ietver dārdzību, ierobežotas pārvietošanās iespējas un transporta vai līdzekļu, ar kuriem var sazināties attiecībā uz transporta iespējām³, un aprūpes pakalpojumu nepieejamību lauku apvidos; tā kā tās ietver arī vietējo veselības dienestu finanšu deficītu un garas rindas pie noteiktiem speciālistiem; tā kā pārrobežu veselības aprūpes pakalpojumi pacientiem var piedāvāt labākas iespējas situācijās, kad piemērotākā ārstēšana vai tuvākā slimnīca atrodas citā dalībvalstī; tā kā Covid-19 pandēmija ir nesamērīgi ietekmējusi sievietes un meitenes, izraisot ar dzimumu saistītas vardarbības pieaugumu un ar seksuālo un reproduktīvo veselību saistīto pakalpojumu pārtraukšanu;
- N. tā kā Covid-19 pandēmija un ar to saistītie pārvietošanās ierobežojumi ir būtiski

² Casares Guillen, B., *Women in Rural Development: Integrating a gender dimension into policies for rural areas in Europe* (Sieviešu loma lauku attīstībā. Dzimumu dimensijas integrēšana Eiropas lauku apvidu politikā), *European Evaluation Society*, Roterdama, 2021.

³ "Women Watch" tīmekļa lapa "Overview: Health" (Pārskats: veselība), skatīta 2022. gada 20. jūnijā.

ietekmējuši lauku apvidus un tā kā ir pierādījumi, ka nevienlīdzība palielinās⁴; tā kā sākotnējie pētījumi liecina, ka Covid-19 pandēmija ir palielinājusi pastāvošo nevienlīdzību starp vīriešiem un sievietēm, jo īpaši neapmaksāta aprūpes darba pieauguma un darba un privātās dzīves nelīdzsvarotības ziņā;

- O. tā kā ir būtiski, lai KLP garantētu ilgtspējīgākus un demokrātiskākus ražošanas un patēriņa modeļus un palielinātu mazo un vidējo saimniecību un ģimenes saimniecību lomu;
- P. tā kā sievietes, īpaši uzņēmējas, ir nozīmīgs labklājības un sociālās iekļaušanas virzītājspēks lauku apvidos; tā kā pašnodarbināto sieviešu īpatsvars lauku apvidos ir 38 % un tā kā sievietes ir pārmērīgi pārstāvētas nestabilā pašnodarbinātībā⁵; tā kā uzņēmēju (sieviešu) un pašnodarbinātu sieviešu loma ekonomikā būtu jāatzīst par ekonomikās izaugsmes, darbvietu radīšanas un inovācijas potenciāla katalizatoru; tā kā sievietēm nav pietiekamas piekļuves publiskajiem un privātajiem līdzekļiem, kas vajadzīgi, lai attīstītu savu uzņēmējdarbību;
- Q. tā kā publisko budžetu samazināšana, ko izraisījusi Eiropas Savienības makrostrukturālās ekonomikas politika, jo īpaši “ekonomikas pārvaldības” un finanšu korekciju programmās ietvertu pasākumu īstenošana, izraisa un turpinās izraisīt vēl lielāku dzimumu nelīdzsvarotību un sieviešu bezdarbu, jo valsts sektorā strādā galvenokārt sievietes un viņas ir galvenās ieguvējas no sociālās politikas, un tādējādi vēl vairāk pastiprināsies nabadzības feminizācija; tā kā tādēļ politikā ir vajadzīgas pārmaiņas;
- R. tā kā vispārējās nozīmes sabiedriskajiem pakalpojumiem ir svarīga loma lauku apvidos un teritoriālās kohēzijas mērķa sasniegšanā; tā kā ir svarīgi lauku apvidos, ņemot vērā ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus, veicināt mobilitāti un sabiedrisko transportu, kas ir plaši pieejams, efektīvs un par pieņemamu cenu; tā kā transporta savienojamība lauku apvidos nav pietiekami attīstīta un tādēļ cilvēku, jo īpaši sieviešu, pārvietošanās šajos apvidos ir apgrūtināta; tā kā lauku apvidos sievietēm retāk nekā vīriešiem ir vadītāja apliecība vai piekļuve vieglajam automobilim, taču sievietes arī ceļo biežāk nekā vīrieši, lai veiktu aprūpes uzdevumus, ko viņas veic bieži,⁶ tā kā sievietes biežāk nekā vīrieši izmanto sabiedrisko transportu; tā kā sievietes biežāk cieš no seksuālas uzmākšanās sabiedriskajā transportā un tā kā par šādiem gadījumiem bieži vien netiek ziņots;
- S. tā kā dzīves līmenis lauku apvidos kopumā ir zemāks nekā pilsētās un tas nesamērīgi ietekmē visneaizsargātākās grupas, piemēram, migrantus, minoritāšu grupu pārstāves un sievietes ar invaliditāti, kuras joprojām saskaras ar interseksionālu diskrimināciju tādās svarīgās jomās kā izglītība, nodarbinātība un veselība; tā kā Krievijas iebrukuma Ukrainā dēļ tuvākajos mēnešos ievērojami palielināsies to migranšu skaits, kuras pārceļas uz lauku apvidiem;

⁴ Ekonomikas un sociālo lietu departamenta 2021. gada 2. jūnija raksts “Reducing poverty and inequality in rural areas: key to inclusive development” (Nabadzības un nevienlīdzības mazināšana lauku apvidos: iekļaujošas attīstības atslēga).

⁵ Parlamenta Iekšpolitikas ģenerāldirektorāta Pilsoņu tiesību un konstitucionālo jautājumu politikas departamenta 2019. gada 13. jūnija pētījums “The professional status of rural women in the EU” (Lauku sieviešu nodarbinātības statuss Eiropas Savienībā).

⁶ Parlamenta Iekšpolitikas ģenerāldirektorāta Pilsoņu tiesību un konstitucionālo jautājumu politikas departamenta 2021. gada 16. decembra pētījums “Women and transport” (Sievietes un transports).

- T. tā kā ir jāsekmē lauku apvidu digitalizācijas programma un jāattīsta visaptveroša platjoslas infrastruktūra un ilgtspējīgas darbvietas, lai saglabātu un stiprinātu konkurētspēju un digitālo līdzdalību un nodrošinātu, ka cilvēkiem ir vienlīdzīgi dzīves apstākļi un labāks darba un privātās dzīves līdzsvars; tā kā šā mērķa sasniegšanā būtiska nozīme ir bērnu silītēm, aprūpes iestādēm, personu ar invaliditāti un citām vajadzībām aprūpei, sociālā nodrošinājuma sistēmai un elastīgiem darba modeļiem, kas sievietēm pieejami pēc pieprasījuma;
- U. tā kā 2019. gadā Eiropas Savienībā to iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir vismaz digitālās pamatprasmes, laukos bija par 14 % mazāks nekā pilsētās (48 % pret 62 %); tā kā lauku sievietes saskaras ar lielākiem šķēršļiem attiecībā uz piekļuvi izglītībai nekā vīrieši⁷; tā kā ir būtiski veicināt un atbalstīt to, lai lielākam skaitam lauku sieviešu būtu pilnīga piekļuve visiem izglītības līmeņiem, tostarp, bet ne tikai, *STEM* mācību priekšmetiem;
- V. tā kā sievietes lauku apvidos bieži ir nepietiekami pārstāvētas tādās lēmumu pieņemšanas struktūrās kā lauksaimniecības kooperatīvi, arodbiedrības un pašvaldības; tā kā ir ļoti svarīgi palielināt sieviešu pārstāvību šādās struktūrās;
- W. tā kā mazās un vidējās lauku saimniecības un ģimenes saimniecības saskaras ar diskrimināciju KLP atbalsta sadalē un šī problēma īpaši skar lauksaimnieces;
- X. tā kā pēdējos mēnešos lauksaimnieces ir cietušas arī no ražošanas faktoru (piemēram, sēklu, pesticīdu, mēslošanas līdzekļu, degvielas, enerģijas un tehnikas) cenu spekulācijām,
1. uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanu lauku attīstības politikā, kā arī holistisku pieeju, kura neaprobežojas tikai ar lauksaimniecības attīstību un kuras centrā ir atbalsts cilvēkiem; uzsver lauku aktoru daudzveidību un to nozīmi lauku apvidu ilgtspējas nodrošināšanā; aicina organizēt paraugprakses apmaiņu starp dalībvalstīm; aicina ņemt vērā sieviešu veikto darbu saimniecībā, jo īpaši darbu, ko tās veic, lai palīdzētu laulātajiem un partneriem, un tādējādi uzlabot viņu darba un tiesību atzīšanu;
 2. uzsver, ka sievietēm, kas strādā lauku saimniecībās, ir jābūt tiesībām uz sociālo nodrošinājumu, piemēram, tiesībām uz grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu un pensiju tiesībām; uzsver, ka sievietes veic svarīgus uzdevumus, lai pastāvīgi atbalstītu ģimenes saimniecības, taču proporcionāli to sieviešu skaits, kuras strādā lauksaimniecībā, ES ir daudz mazāks nekā viņu procentuālā daļa no kopējā ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita (35,1 % salīdzinājumā ar 45,9 %); šajā sakarībā arī norāda, ka tikai viena trešdaļa lauku saimniecību vadītāju ir sievietes;
 3. pauž nožēlu par nelīdztiesību attiecībā uz sieviešu piekļuvi lauksaimniecības zemes īpašumtiesībām un aicina dalībvalstis nodrošināt, ka sievietēm ir šādas tiesības uz īpašumu;
 4. uzsver, ka ir vajadzīga politika, kas regulētu tirgus, jo īpaši piena un vīna nozarē,

⁷ Ekonomikas un sociālo lietu departamenta 2021. gada 2. jūnija raksts "Reducing poverty and inequality in rural areas: key to inclusive development" (Nabadzības un nevienlīdzības mazināšana lauku apvidos: iekļaujošas attīstības atslēga).

nodrošinātu preferenciālu atbalstu mazām un vidējām lauku saimniecībām, pielāgojot un ierobežojot atbalstu, veicinātu to, ka pārtika tiek ražota un patērēta pēc iespējas vietējā līmenī, un veicinātu ilgtspējīgākās ražošanas sistēmas;

5. aicina ieviest pozitīvas diskriminācijas pasākumus attiecībā uz lauksaimniecēm, lai mudinātu viņas palikt lauku apvidos; aicina ne tikai atbalstīt sievietes, bet arī īstenot pasākumus, kuru mērķis ir popularizēt biedrības, kas var sniegt tehniskas konsultācijas un palīdzību, kura vajadzīga, lai nodrošinātu lauku saimniecību darbību un palīdzētu nozarei izdzīvot, kā arī aicina mudināt jauniešus ieguldīt lauksaimniecības un lopkopības nākotnē;
6. uzsver, ka jautājums par lauku apvidos dzīvojošu sieviešu stāvokli ir jārisina, izmantojot interseksionālu pieeju, galveno uzmanību pievēršot tādu grupu īpašajai situācijai kā migrantes, *LGBTIQ* sievietes, sievietes ar invaliditāti un vecāka gadagājuma sievietes;
7. iesaka izveidot publisku lauksaimniecības apdrošināšanas shēmu, ko finansētu no ES budžeta un kas tiktu mobilizēta ekstrēmu laikapstākļu notikumu vai katastrofu gadījumā (kas kļūst arvien biežāki) un nodrošinātu pienācīgu aizsardzības līmeni visiem lauksaimniekiem, tā novēršot to, ka cilvēki pamet lauku apvidus; mudina Komisiju aizsargāt mazo un vidējo lauksaimniecību un ģimenes lauksaimniecību, jo tās parasti ir saistītas ar kvalitatīviem un ilgtspējīgiem ražošanas modeļiem, kas spēj nodrošināt sociālo un teritoriālo kohēziju;
8. aicina Komisiju regulēt ražotājiem maksātās cenas un, konkrētāk, aizliegt slēgt līgumus par cenām, kas nesedz ražošanas izmaksas, un cīnīties pret spekulāciju ar ražošanas faktoru izmaksām;
9. aicina pieņemt nostāju, kas ļautu KLP satvarā sniegto ES atbalstu starp valstīm, ražotājiem un produktiem sadalīt taisnīgāk;
10. aicina izstrādāt tādu politiku, kas ņem vērā lauku apvidos dzīvojošo sieviešu vajadzības, piemēram, nodrošina atbilstošus sabiedriskos pakalpojumus un attiecīgā gadījumā mobilo veselības aprūpi, tostarp izbraukuma medicīniskos risinājumus, piemēram, īpaši aprīkotus autobusus, kas lauku apvidos dzīvojošām sievietēm piedāvā iespēju veikt profilaktisku skrīninga testu vai konsultēties ar ginekologu; uzsver, ka ir jāgarantē visiem piekļuve seksuālajai un reproduktīvajai veselībai un ar to saistītajām tiesībām un tālab jāizvērs telemedicīna, jāizveido vietēji perinatālie centri un jānodrošina piekļuve informācijai; aicina apmierināt lauku apvidos dzīvojošo sieviešu vajadzības, nodrošinot pienācīgas bērnu aprūpes iespējas, piemēram, bērnuudārzus, bērnu silītes un bērniem paredzētus atpūtas pasākumus, un attīstot vecāka gadagājuma cilvēkiem paredzētus atbalsta tīklus, tādējādi palielinot sieviešu nodarbinātības līmeni un veicinot viņu tiesības uz sociālo nodrošinājumu, ieskaitot tiesības uz grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu un pensiju tiesības; uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt sievietēm piekļuvi pieejamajiem ES līdzekļiem;
11. aicina Komisiju un dalībvalstis vākt pēc dzimuma sadalītus datus, lai gūtu visaptverošu pārskatu par lauku sieviešu sociālekonomisko stāvokli un lauku attīstības politikas un programmu izstrādē, īstenošanā un izvērtēšanā ņemtu vērā dzimuma dimensiju; uzsver, ka ir svarīgi novērtēt, vai šādu priekšlikumu izstrāde palīdz sasniegt dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanas mērķus lauku apvidos; uzsver, ka, izstrādājot

strukturāla sociālā atbalsta un reģionālās attīstības programmas, īpaša uzmanība būtu jāpievērš lauku apvidos dzīvojošām sievietēm; aicina Komisiju un dalībvalstis izmantot digitālās tehnoloģijas, lai padarītu publiskos sociālos pakalpojumus pieejamākus sievietēm lauku apvidos; aicina Komisiju un dalībvalstis apmainīties ar labu praksi un īstenot iedvesmojošus pasākumus mazapdzīvotās teritorijās;

12. uzsver, ka ir jāizstrādā mērķtiecīgi pasākumi, kas palīdzētu atrisināt konkrētas problēmas, ar kurām lauku sievietes saskaras darba tirgū, piemēram, nodarbinātības līmeņa atšķirības un līdzdalību neoficiālajā ekonomikā; aicina Komisiju un dalībvalstis pienācīgi izmantot notiekošo pāreju uz digitālāku un zaļāku ES, lai radītu jaunas darba iespējas; uzsver, ka dalībvalstīm ir jāpēta un jāveicina jaunu prasmju attīstīšana sievietēm, kā arī viņu digitālā iekļaušana, veicinot attālinātā darba iespējas, lai lauku apvidos dzīvojošām sievietēm atvieglotu kvalitatīvu darbvietu atrašanu;
13. uzsver lauku apvidu potenciālu kļūt par vietām, kas veicina vismazāk aizsargāto sieviešu grupu, piemēram, sieviešu ar invaliditāti, migranšu, tostarp arī sezonas strādnieču, bēgļu un minoritāšu, sieviešu, kuras cietušas no dzimumbalstītas vardarbības, sieviešu ar minimālu apmācību vai vispār bez apmācības un vientuļo māšu, iekļaušanu un integrāciju; mudina dalībvalstis izstrādāt un īstenot īpašus pasākumus, kas veicinātu šo sieviešu grupu apmācību un nodarbinātību un aizsargātu viņu pamattiesības; uzsver, ka šo sieviešu iekļaušanas un integrācijas sabiedrībā nodrošināšanā svarīga loma ir vietējām un valsts iestādēm; jo īpaši uzstāj, ka ir jāsaģatavo tūlītēja reakcija uz Ukrainas sieviešu ar bērniem ierašanos, lai nodrošinātu, ka viņas var ātri un viegli integrēties sabiedrībā;
14. uzskata, ka valstīm un darba devējiem ir jāuzņemas lielāka atbildība par paaudžu nomaiņu un tiesībām uz bērna kopšanas atvaļinājumiem gan mātēm, gan tēviem un ka līdz ar to sievietēm ir tiesības būt gan mātēm, gan darba ņēmējam, nezaudējot darba tiesības;
15. aicina dalībvalstis uzņemties atbildību par to, lai visiem tiktu nodrošinātas tiesības uz mājokli, jo īpaši — īstenojot mazāk turīgiem iedzīvotājiem paredzētas mājokļu programmas, izstrādājot stimulus subsidētu mājokļu veicināšanai, būvējot sociālos mājokļus, veicinot un finansējot pašbūvētu mājokļu programmas, atbalstot kooperatīvu sektoru, īstenojot efektīvu un nespekulatīvu kreditēšanas politiku un regulējot nespekulatīvu īres tirgu;
16. aicina Komisiju un dalībvalstis veicināt lauku apgabalos dzīvojošo sieviešu digitālo izglītību un hibrīdizglītību, pārkvalifikāciju un prasmju pilnveidi un uzlabot piekļuvi īpašām izglītības programmām un kvalitatīvām darbvietām, lai šīs sievietes varētu palielināt savu potenciālu un lai novērstu to, ka sievietes, galvenokārt augsti kvalificētas sievietes, pamet lauku apgabalus; aicina Komisiju arī turpmāk atbalstīt dalībvalstu centienus uzlabot visiem pieejamas kvalitatīvas izglītības nodrošināšanu, izmantojot ieguldījumus no Eiropas Sociālā fonda Plus, Eiropas Reģionālās attīstības fonda, programmas *InvestEU* un Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai un galveno uzmanību pievēršot cilvēkiem neaizsargātās situācijās; uzsver, ka ir jāatrisina ar infrastruktūru saistītās un praktiskās problēmas, kas apgrūtina lauku sieviešu piekļuvi izglītībai, piemēram, ierobežotas pārvietošanās iespējas vai neatbilstoša digitālā infrastruktūra;

17. norāda, ka lauku apvidos dzīvojošo sieviešu stāvokli spēcīgi ietekmē vietējā lauksaimniecības situācija un ka negodīgi KLP pasākumi ir noveduši pie tā, ka mazās un vidējās saimniecības un ģimenes saimniecības arvien biežāk tiek pamestas; uzsver, ka ir jāpalielina atbalsts, lai saglabātu ģimenes lauksaimniecību un nodrošinātu lauku attīstību, īpašu uzmanību pievēršot sievietēm, tostarp lauksaimniecībā strādājošu migranšu, darbam;
18. aicina izmantot daudzās lauku apvidos pastāvošās iespējas un attīstīt visaptverošu platjoslas infrastruktūru, kas pavērtu iespēju strādāt no mājām un radīt kvalitatīvas darbvietas, kuras uzlabotu darba un privātās dzīves līdzsvaru un tādējādi nodrošinātu sievietēm vienlīdzīgas iespējas piedalīties lauku ekonomikā un darbā; aicina dalībvalstis pastiprināt savus centienus atbalstīt mūžizglītību, profesionālo izglītību, apmācību, kvalifikācijas un profesionālās orientācijas sistēmas, infrastruktūras uzlabošanu un pakalpojumu kvalitātes uzlabošanu lauku apvidos, cieši iesaistot reģionus, pašvaldības un citus šādu pasākumu veicinātājus, piemēram, privāto sektoru, tostarp uzņēmējdarbības organizācijas un palātas, un apspriežoties ar sociālajiem partneriem, kuri arī pastāvīgi sekmē lauku attīstību; tas var būtiski palīdzēt veicināt dzimumu ziņā līdzsvarotu nodarbinātību lauku apvidos;
19. aicina Komisiju un dalībvalstis turpināt veicināt pārrobežu veselības un aprūpes pakalpojumus, jo īpaši lauku apvidos, un Direktīvas 2011/24/ES⁸ pārskatīšanā pievērst šim aspektam īpašu uzmanību, samazinot birokrātiskos un citus šķēršļus pārrobežu veselības un aprūpes pakalpojumu sniegšanai un izmantošanai, kā arī nodrošināt labāku mijiedarbību starp dažādām veselības aprūpes sistēmām; uzsver, ka vecāka gadagājuma cilvēkiem ir tiesības uz piekļuvi kvalitatīviem sabiedrības veselības pakalpojumiem, kas viņiem nodrošina labu veselību vecumdienās un apkaro sociālo atstumtību, sociālo izolāciju un vientulību;
20. aicina dalībvalstis izstrādāt prevencijas un izpratnes veicināšanas pasākumus, kuru mērķis ir apkarot ar dzimumu saistītu vardarbību, tostarp skolās, nodrošināt piekļuvi informācijai par iespējām palīdzēt cietušajiem, izveidot patversmes cietušajiem, tostarp migrantēm un sezonas strādniecēm, un izveidot preventīvas intervences un terapijas programmas noziedzīga nodarījuma izdarītājiem; uzsver, ka ir jāpastiprina tiesībsardzības un valsts pārvaldes iestāžu darbinieku profesionālā apmācība, kā arī to darbinieku profesionālā apmācība, kuri aprūpē no dzimumbalstītas vardarbības cietušas personas; aicina uzlabot no vardarbības cietušo sieviešu ekonomiskās un finansiālās iespējas, integrējot viņas darba tirgū un sniedzot viņām sociālo palīdzību; tāpēc aicina dalībvalstis un reģionālās un vietējās pašvaldības nodrošināt, ka lauku un attālos apvidos dzīvojošiem cietušajiem netiek liegta vienlīdzīga piekļuve atbalsta pakalpojumiem; atkārtoti aicina ES un tās dalībvalstis ratificēt Stambulas konvenciju⁹;
21. aicina Komisiju un dalībvalstis izstrādāt lauku apvidu politiku, kas nodrošinātu, ka visu paaudžu sievietēm nav jāpārceļas uz citurieni un viņas var uzsākt uzņēmējdarbības iniciatīvas un tādējādi veicināt sava reģiona ekonomikas atveseļošanu un attīstību; aicina dalībvalstis un Komisiju palielināt informētību un atvieglot lauku apvidos strādājošu uzņēmēju (sieviešu) un pašnodarbinātu sieviešu piekļuvi finansējumam,

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/24/ES (2011. gada 9. marts) par pacientu tiesību piemērošanu pārrobežu veselības aprūpē (OV L 88, 4.4.2011., 45. lpp.).

⁹ Eiropas Padomes Konvencija par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu

tostarp alternatīviem finansējuma veidiem, nodrošinot, ka šāds finansējums viņām ir pieejams un tiek piešķirts; mudina dalībvalstis un reģionālās un vietējās pašvaldības izmantot pašreizējos Eiropas strukturālos un investīciju fondus, lai mērķtiecīgi atbalstītu uzņēmējas un pašnodarbinātās; uzsver, ka ir vajadzīgas izpratnes veicināšanas un informācijas kampaņas par pašreizējām un turpmākajām ES finansējuma iespējām uzņēmējām;

22. norāda, ka sievietes ir vairāk atkarīgas no sabiedriskā transporta; tāpēc aicina Komisiju un dalībvalstis sadarbībā ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām labāk īstenot dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanu transporta politikā un nodrošināt, ka lauku apvidiem netiek liegta piekļuve būtiskajai transporta infrastruktūrai; uzsver, ka ir svarīgi, lai sabiedriskais transports būtu kvalitatīvs, cenas ziņā pieejams un drošs; uzsver, ka no ES kohēzijas fondiem ir jāatbalsta savienojamības un transporta risinājumu uzlabošana lauku apvidos; aicina dalībvalstis veicināt multimodalitāti un nodrošināt vieglu un ērtu pāreju no viena transporta veida uz citu; uzsver — lai nodrošinātu, ka transporta ķēdes ir pēc iespējas vienotākas un pieejamākas, visā ES ir jāizveido kvalitatīvāka infrastruktūra; atkārtoti norāda, ka tas ietver infrastruktūras standartizāciju, jo īpaši, lai padarītu iespējamus pārrobežu projektus un transportu un tādējādi nodrošinātu, ka sievietes var aktīvāk iesaistīties darba tirgū, un palīdzētu viņām darba meklēšanā, dodot iespēju veikt lielāku attālumu;
23. uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt reālu iespēju apvienot darba, privāto un profesionālo dzīvi; tas veicinās visu sieviešu līdzdalību sabiedriskajā un politiskajā dzīvē un radīs lauku apvidos optimālu vidi, kas rosinās individuus, partnerus un ģimenes visā to daudzveidībā un jo īpaši sievietes pārcelties uz lauku apvidiem, lai baudītu veselīgu dzīvesveidu;
24. stingri atbalsta institucionālā atbalsta palielināšanu ar mērķi nodrošināt lauku sieviešu politisko līdzdalību un varu vai pārstāvību; uzstāj, ka ir jāizstrādā apmācības pasākumi, lai mudinātu lauku sievietes darboties jomās un nozarēs, kurās viņas nav pietiekami pārstāvētas, kā arī izpratnes veicināšanas kampaņas par to, cik svarīgi ir, lai sievietes ieņemtu vadošus amatus; aicina dalībvalstis to dažādajās vadības un pārstāvības struktūrās veicināt dzimumu līdztiesību, lai sekmētu vienlīdzīgu līdzdalību visu veidu lauksaimniecības organizācijās, apvienībās un publiskās iestādēs;
25. mudina dalībvalstis novērst vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirības un pensiju atšķirības; norāda, ka pensijas būtu jāpalielina, lai nodrošinātu taisnīgus ienākumus, kas ļautu cilvēkiem dzīvot cilvēka cienīgu dzīvi, un tām nekad nevajadzētu būt zem nabadzības sliekšņa; uzsver, ka ir jāaizsargā uz solidaritāti balstītas un vispārējas valsts sociālā nodrošinājuma sistēmas, kas garantē pienācīgas pensijas visiem;
26. aicina uzlabot piekļuvi kvalitatīviem sabiedriskajiem pakalpojumiem un infrastruktūrai, jo īpaši digitālajai infrastruktūrai, un ieviest plaši pieejamas, efektīvas un cenas ziņā pieņemamas transporta iespējas, kas atbilst IAM;
27. mudina dalībvalstis īstenot īpašus pasākumus, lai novērstu sociālās atstumtības un nabadzības risku, galveno uzmanību pievēršot mājokļu, transporta un enerģijas pieejamībai par pieņemamu cenu;
28. aicina Komisiju un dalībvalstis finansēšanas programmas vai atbalsta pasākumus

izstrādāt tā, lai mazie uzņēmumi un ieinteresētās personas varētu viegli tikt galā ar birokrātisko slogu; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka arī privātpersonas vai mazākas organizācijas var iegūt pārskatu par finansējuma iespējām un pieteikties uz tām un saņemt palīdzību šajā sakarā;

29. mudina dalībvalstis garantēt sievietēm iespējas īstenot savas tiesības visās sabiedrības jomās, aizliedzot visus diskriminācijas veidus un sodot par tiem;
30. uzsver vērtīgo ieguldījumu, ko dzimumu līdztiesības veicināšanā lauku apvidos sniedz darbības, kas tiek veiktas saskaņā ar programmu *LEADER*, kuru līdzfinansē Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai un kuras mērķis ir iesaistīt vietējās ieinteresētās personas stratēģiju izstrādē un īstenošanā, lēmumu pieņemšanā un resursu piešķiršanā lauku apvidu attīstībai; aicina Komisiju un dalībvalstis stiprināt programmu *LEADER*, samazinot administratīvo slogu vietējām iestādēm, vienkāršojot piekļuvi, vairojot vietējo atbildību par sabiedrības virzītiem attīstības projektiem un veicinot sieviešu līdzdalību vietējās rīcības grupās.

**INFORMĀCIJA PAR PIENĒMŠANU
ATZINUMU SNIEDZOŠAJĀ KOMITEJĀ**

Pieņemšanas datums	16.6.2022
Galīgais balsojums	+: 24 -: 0 0: 1
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Isabella Adinolfi, Annika Bruna, Maria da Graça Carvalho, Margarita de la Pisa Carrión, Lina Gálvez Muñoz, Alice Kuhnke, Karen Melchior, Andželika Anna Mozdžanowska, Maria Noichl, Sandra Pereira, Pina Picierno, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, María Soraya Rodríguez Ramos, Christine Schneider, Sylwia Spurek
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Michiel Hoogeveen, Ewa Kopacz, Aušra Maldeikienė, Predrag Fred Matić, Silvia Modig, Monika Vana
Aizstājēji (209. panta 7. punkts), kas bija klāt galīgajā balsošanā	Marek Paweł Balt, Milan Brglez, Maria Walsh

**ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA**

24	+
ECR	Michiel Hoogeveen, Andželika Anna Mozdżanowska
ID	Annika Bruna
PPE	Isabella Adinolfi, Maria da Graça Carvalho, Ewa Kopacz, Aušra Maldeikienė, Christine Schneider, Maria Walsh
RENEW	Karen Melchior, María Soraya Rodríguez Ramos
S&D	Marek Paweł Balt, Milan Brglez, Lina Gálvez Muñoz, Predrag Fred Matić, Maria Noichl, Pina Picierno, Evelyn Regner
THE LEFT	Silvia Modig, Sandra Pereira
VERTS/ALE	Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek, Monika Vana

0	-

1	0
ECR	Margarita de la Pisa Carrión

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas

INFORMĀCIJA PAR PIENĒMŠANU ATBILDĪGAJĀ KOMITEJĀ

Pieņemšanas datums	25.10.2022
Galīgais balsojums	+: 36 -: 1 0: 10
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Álvaro Amaro, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoș Benea, Benoît Biteau, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Ivan David, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Luke Ming Flanagan, Dino Giarrusso, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Elsi Katainen, Camilla Laureti, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Elena Lizzi, Chris MacManus, Colm Markey, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Eugenia Rodríguez Palop, Bronis Ropė, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Veronika Vrecionová, Sarah Wiener, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Franc Bogovič, Rosanna Conte, Marie Dauchy, Anna Deparnay-Grunenberg, Alin Mituța
Aizstājēji (209. panta 7. punkts), kas bija klāt galīgajā balsošanā	Estrella Durá Ferrandis

**ATBILDĪGĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA**

36	+
ECR	Mazaly Aguilar, Bert-Jan Ruissen, Veronika Vrecionová
NI	Dino Giarrusso
PPE	Álvaro Amaro, Franc Bogovič, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Colm Markey, Marlene Mortler, Anne Sander, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Juan Ignacio Zoido Álvarez
RENEW	Atidzhe Alieva-Veli, Asger Christensen, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Elsi Katainen, Alin Mituța, Ulrike Müller
S&D	Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Drașoș Benea, Isabel Carvalhais, Estrella Durá Ferrandis, Camilla Laureti, Maria Noichl, Juozas Olekas
THE LEFT	Luke Ming Flanagan, Chris MacManus, Eugenia Rodríguez Palop

1	-
ECR	Krzysztof Jurgiel

10	0
ID	Rosanna Conte, Marie Dauchy, Ivan David, Gilles Lebreton, Elena Lizzi
VERTS?ALE	Benoît Biteau, Anna Deparnay-Grunenberg, Martin Häusling, Bronis Ropė, Sarah Wiener

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas